

RUDAR

ČASOPIS POSLOVNEGA SISTEMA PREMOGOVIK VELENJE
september 2005, številka 7, leto XXXIX

130 let premogovništva v Šaleški dolini

Zavrtajmo v prihodnost

Tudi do konca leta na treh odkopih

Stran 4

Šaleška energija ima svojo vrednost

Stran 7

Učenje za vse generacije

Stran 14

»Vsem rudarjem želim veliko zdravja
in – hvala!«

stran 22

4 Tudi do konca leta na treh odkopih

Do konca leta želimo čim več časa obratovati na treh odkopih. Zato je bil začetek delovanja odkopa k.-100/ C v drugi polovici avgusta zelo dobrodošel.

5 Delo smo opravili, kot je treba!

7 Šaleška energija ima svojo vrednost

Energija iz TEŠ oziroma Premogovnika Velenje je ena najdražjih energij v Sloveniji, vendar Slovenija brez nje ne more energetske preživeti.

8 9. skupščina delniške družbe

Premogovnik Velenje

9 Skupščine povezanih družb

10 Nova nadzorna sveta Premogovnika in HSE

11 V TEŠ na 4. bloku najobsežnejši remont doslej

12 Naš gost: dr. Jože Zagožen

14 Učenje za vse generacije

15 30 let razglasne postaje

16 HTZ IP na 38. MOS

HTZ je predstavitev na sejmu zastavil tako, da bi povečal prepoznavnost posameznih profitnih centrov in promoviral njihovo blagovno znamko.

17 Aktivnosti inštituta ERICo v Črni gori

18 Sanacija TEŠ je izboljšala okolje

19 Novi direktor napoveduje razvoj

20 Nove naložbe in strateški partnerji

22 »Vsem rudarjem želim zdravja in – hvala!«

»Naša družina je med najbolj revnimi, ki so dobili nove hiše. Imava pa zdravje in to želim tudi vsem rudarjem! Hvala!«

24 Pravljični svet Pike Nogavičke

25 Srečanje poslovnih partnerjev

26 Zdravje: Možgani, učenje in spomin

28 Reportaža: Namibija (1)

30 Reportaža: Dobrodošli v Plešivcu!

33 Visoki porazi spodnesli Kostanjška

34 Športno društvo vabi...

39 Nagradna križanka: HTZ IP Prostudio

Časopis poslovnega sistema
Premogovnik Velenje,
september 2005, številka 7

Izdajatelj

Poslovni sistem Premogovnik Velenje

Uredništvo

Glavna in odgovorna urednica:
Diana Janežič

Novinarka in lektorica: Dragica Marinšek

Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek

Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899 61 00, int. 63-96,
fax. 03/5869-131

E-mail: Diana.Janezic@rlv.si, Ivo.
Avbersek@rlv.si

Uredniški odbor

Božena Steiner, predsednica,
Tatjana Krenker - gospodarsko
področje, Boris Potrč - tehnično
področje, Bojan Stropnik - razvoj-
no področje, Tomo Lipnik - sin-
dikar, Pavel Župevc - svet de-
lavcev, Janja Juvan - IP HTZ,
Matjaž Šalej - ERICo, Metka Ma-
rič - Gost, Borut Zager - Ha-
bit, Ivan Pečovnik - RGP, Milena
Krofl - PLP, Miro Sitar - Telekom
sistemi, Jožica Peterlin - šport-
no društvo

Grafična priprava

Eurograf, d.d. Velenje

Tisk

Eurograf, d.d. Velenje

Naklada 4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejemaajo zapos-
leni v poslovnem sistemu Pre-
mogovnik Velenje brezplačno.
Davek na dodano vrednost po
stopnji 8,5%. Poština plačana
pri pošti 3320.

Vseživljenjsko učenje

»Nihče se ne sme zadovoljiti s plazenjem po tleh, če v sebi čuti moč za letenje,« je misel Helen Keller, njena zgodba pa je zgodba o volji, moči, vztrajnosti in pogumu premagati včasih prav nemogoče ovire.

Do svojega dvajsetega leta je bila Helen Keller gluha, slepa in nema. Pri šestnajstih se je naučila Braillove pisave, naučila pa se je tudi dovolj dobro pisati in govoriti, da se je lahko vpisala na univerzo. Leta 1904 je diplomirala z odliko. Na srečo njen prvi učitelj ni poznal izraza *nezmožnost učenja*. Stoletje po uspešni diplomi Kellerjeve je sporočilo, ki ga je dala

svetu, še vedno zelo jasno: vsakdo je nadarjen na svoj način. Morda zaradi tega vedno znova in znova v številnih publikacijah, člankih in razpravah zasledimo trditev, da sta v življenju posameznikov vzgoja in izobraževanje vedno pomembnejša. Za to je več razlogov. Tradicionalna delitev življenja na ločena obdobja – otroštvo in mladost, ki sta posvečena šolskemu izobraževanju, obdobje zrelosti, ki pokriva poklicno udejstvovanje, obdobje upokojitve – ne ustreza več stvarnosti, še manj pa zahtevam prihodnosti. Danes nihče več ne sme pričakovati, da bo v mladosti zbral začetno znanje za celo življenje.

Vseživljenjsko izobraževanje postaja človekova pravica in dolžnost. Učiti se moramo, da bi si pridobili znanje, da bi ga znali uporabiti, da bi razvili svojo osebnost ter da bi znali živeti v skupnosti. To so štirje stebri izobraževanja – če manjka en sam, bo hiša majava. Ne gre samo za pridobivanje znanja, temveč za celostni razvoj posameznika.

Poletni meseci niso najbolj namenjeni izobraževanju. V tem letnem obdobju pa je pisarna št. 19 prav gotovo eden najbolj obiskanih prostorov v naši upravni zgradbi. V njej se v času, ko se znova odprejo vrata šol, univerz, ljudskih univerz in številnih ponudnikov različnih izobraževalnih programov, oglašajo naši stari in novi študenti, njihovi starši, dijaki in študenti, ki opravljajo obvezno prakso. Na vrata trkajo sodelavke in sodelavci, ki se bodo izobraževali ob delu, tisti, ki bi se radi vključili v katero od izobraževalnih oblik v podjetju ali zunaj njega. Tukaj so sodelavci, ki se pripravljajo na pripravniški ali strokovni izpit, tisti, ki iščejo informacije o e-izobraževanju...

So različnih let, obeh spolov, poklicev, z različno

stopnjo izobrazbe. Nekateri z izobraževanjem začnejo, drugi nadaljujejo, tretji zbirajo informacije o možnostih. Vsi imajo enak cilj: učenje in izobraževanje. Takšen pa je tudi cilj našega celotnega podjetja, ki je to jesen na poti k pridobitvi certifikata Učeče se podjetje.

Kaj je tisto, kar vedno več odraslih vodi v šolske klopi, med knjige? Je učenje boj za preživetje, sestop iz uhojenih poti, iskanje in odkrivanje novih in novih izzivov ali vztrajno zasledovanje postavljenega cilja? Odgovore na taka in podobna vprašanja lahko najdemo v številnih pripovedih znanih in manj

znanih osebnosti, naših prijateljev in znancev ali pa kar v lastni izkušnji. Morda boste z veseljem vzeli v roke zbirko devetindvajsetih življenjskih zgodb učečih se odraslih iz štirinajstih evropskih držav, ki je v okviru projekta »Mednarodni teden odraslih učencev« izšla maja letos. Učeči se odrasli s svojimi pričevanji najbolj prepričljivo zagovarjajo pomen in vlogo izobraževanja kot možnost za preobrazbo v življenju posameznika.

V zbirki boste našli zgodbe o ljudeh, ki so se bili pripravljeni učiti se od začetka – česarkoli, kadarkoli in kjerkoli. Objavljeni sta tudi slovenski zgodbi. Marino Kačič, psihoterapevt, trener joge in zdravilec, ki je pri triindvajsetih letih v nesreči oslepel in Dušica Kunaver, upokojena profesorica angleščine in ruščine, avtorica številnih knjig, v knjigi razkrivata svojo učno pot. Marino Kačič med drugim pravi: »Učenje je postalo gorivo za dušo, kakor je hrana za telo«, Dušica Kunaver pa: »Več ko delam, več sem sposobna narediti. Več ko se učim, več sem se sposobna naučiti.« Publikacija je zaenkrat na razpolago samo v angleškem jeziku. (Jezika ne obvladate najbolje! Nič hudega! Udeležite s tečajev, ki jih organizira podjetje, ljudska univerza, pogledjte ponudbo številnih jezikovnih šol...)

Razmišljajte, da se boste vpisali v šolo, zamenjali poklic, naredili voziški izpit, se vpisali v tečaj za peko kruha, se priključili zgodovinskemu krožku pri univerzi za tretje življenjsko obdobje? Storite to!

Ko je moj petošolec poškilil na rojevanje tega prispevka, me je rahlo prestrašeno vprašal: »A to pomeni, da bom celo življenje hodil v šolo?« »Ne, sin, učil pa se boš celo življenje!«

Majda Lampret, Razvoj kadrov

Tudi do konca leta na treh odkopih

Prva polovica leta je bila pri odkopavanju premoga dokaj ugodna. Načrtovan odkop premoga smo presegli in do konca julija odkopali 2.450.000 ton, razveseljivo pa je predvsem, da je bila kakovost premoga zelo dobra.

Tudi letos smo, kot že nekaj let doslej, imeli v začetku avgusta – med 1. in 15. avgustom – kolektivni dopust. Ta je bil najdaljši doslej, saj je trajal kar 17 dni. So pa v tem času morali nekateri sodelavci več delati kot v preteklih letih v času kolektivnega dopusta.

Tehnični direktor **mag. Marjan Kolenc** pojasnjuje: »Letos smo kupili kompletno opremo za nov odkop, to so podporje, transporter in kombajn. Ker smo jo dobili šele konec julija ter ker je prejšnji odkop k.-100/B dajal izredno dobre rezultate in bistveno hitreje zaključeval z odkopavanjem, kot smo predvidevali, je to porušilo terminski plan.

Tako smo bili »prisiljeni« montažo novega odkopa k.-100/C v južnem krilu izvesti v času kolektivnega dopusta, kajti naš cilj je, da odkop začne čim prej z delovanjem. To se je zgodilo 22. avgusta.

Montaža novega odkopa pomeni tudi za nadaljevanje leta bistveno lažje doseganje planirane proizvodnje, delovanje treh odkopov namesto dveh pa razbremenitev dnevne proizvodnje na posameznem odkopu.

Do konca leta torej želimo čim več časa obratovati na treh odkopih. Zato je bil začetek delovanja odkopa k.-100/C v drugi polovici avgusta zelo dobrodošel.

V južnem krilu bo na njem odkopavanje potekalo normalno do konca leta in še prihodnje leto. Nadaljujemo tudi odkopavanje v G področju, na odkopu C. Tudi odkopavanje na njem se bo nadaljevalo še v prihodnjem letu.

Odkop v jami Pesje, ki je dajal poleti zelo dobre rezultate, bo zaključil z delom v oktobru, vendar

Novi odkop v jami Preloge si je konec avgusta že ogledalo tudi vodstvo HSE in direktor TE Šoštanj.

pa že pripravljamo novo odkopno fronto v stebri k.-25 in predvidevamo, da bomo s tem odkopom začeli takoj, ko zaključi delo odkop A na k.-110. To pomeni, da bomo tudi v jami Pesje imeli kontinuiran odkop do konca leta.

V letošnjem načrtu imamo zapisan odkop 4.230.000 ton premoga, s HSE pa se pogovarjamo še o odkopu dodatnih 50.000 ton. Tako naj bi letos pridobili 4.280.000 ton premoga in s tako načrtovanim delom, kot sem opisal prej, naj bi to količino dosegli brez težav.

Letošnje poletje je bilo bogato s padavinami, tri mesece je bil v remontu 4. blok TEŠ, vendar pa je bil velenjski premog kljub temu potreben. Mag. Kolenc: »TEŠ je v prvi polovici leta zelo veliko obratovala, pridobila je prek 2.000 GWh električne energije in če bi s takšnim tempom nadaljevala, bi to v letnem merilu pomenilo 4.000 GWh pridobljene električne energije.

Iz količine premoga, ki jo načrtujemo odkopati letos, naj bi v TEŠ

pridobili od 3.500 do 3.600 GWh električne energije. To pomeni, da naj bi v drugi polovici leta v TEŠ pridobili manj elektrike kot v prvem polletju, kar je zaradi velikega remonta bloka 4 tudi logično. Poletje je res bilo mokro, treba pa je poudariti, da so v prvi polovici leta vse hidroelektrarne delovale pod načrtom in so šele v poletnih mesecih obratovala več.

Kadar pišemo o odkopavanju premoga vsekakor ne moremo mimo varnosti in zdravja pri delu. Tehnični direktor je zadovoljen, da je bilo letos malo izrednih dogodkov. Med njimi je omenil največjega, to so bile težave pri zagonu odkopa k.-25, ko je prišlo do ognja v montažni komori.

»Neugodnega tresenja za okolico in krajane Pesja in Šoštanj v poletnih mesecih ni bilo, prav tako ga ni bilo pretirano veliko spomladi. Kaj se bo v zvezi s tem dogajalo po zagonu odkopa v južnem krilu, je težko napovedati, saj ne znamo potegniti pravih povezav med odkopavanjem in se-

izmičnimi dogodki na površini. Ocenjujemo pa, da posebnosti v zvezi s tem naj ne bi bilo.

Z vidika števila nezgod pri delu je stanje na področju varnosti nekoliko boljše kot lani, z upoštevanjem števila nezgod na število zaposlenih pa je situacija enaka kot lani. Število nezgod se je v poletnih mesecih zelo umirilo, smo pa imeli več neljubih dogodkov v prvih štirih mesecih. Upam, da se bo trend zmanjšanja nezgod iz poletnih mesecev nadaljeval tudi v jesen in do konca leta,« je optimističen mag. Kolenc in, seveda, pri tem računa predvsem na skrb vseh zaposlenih na lastno varnost in zdravje.

Nadzorni svet v stari sestavi se je na avgustovski seji med drugim seznanil tudi s poslovnim načrtom podjetja jama Škale v zapiranju. Kaj pomeni ustanovitev tega podjetja, mag. Kolenc razlaga:

»Že več let izvajamo zapiralna dela v jami Škale in na površini. Da bi te aktivnosti in stroške v zvezi z njimi prikazali čim bolj transparentno, smo se odločili ustanoviti podjetje jama Škale.

Osnovni cilj je, da bi razbremenili stroške tekoče proizvodnje ter poskušali pridobiti druge vire sredstev za zapiralna dela. Septembra smo začeli z ločenim zbiranjem vseh teh stroškov. Načrt zapiranja jame Škale in njegovi rebalansi so za zapiralna dela v letošnjem letu predvidevali 1,2 milijarde SIT stroškov, bomo pa letos za ta dela namenili le okoli 460 milijonov SIT in izvajali le nujna dela, tako da lahko nadaljujemo z odkopavanjem v drugih delih premogovnika.

Vsi rudniki in premogovniki v Sloveniji so se zapirali in se še zapirajo na podlagi zakonov o zapiranju in z državnimi sredstvi,

zato tudi v Velenju računamo na takšno možnost v zvezi z zapiranjem jame Škale. Ta trenutek za to sicer res ne vidimo možnosti, lahko pa vsekakor transparentnost vodenja stroškov in poslovanja tega dela velenjskega premogovnika pripomore k ustrezni rešitvi oziroma razbremenitvi cene velenjskega premoga, ki jo sedaj bremenijo tudi stroški zapiranja jame Škale.

Vsekakor pa je odločitev o tem, od kod zagotoviti sredstva za zapiralna dela v jami Škale na strani našega lastnika, to je Holdinga Slovenske elektrarne, oziroma države. Naši nalogi sta transparentno prikazovanje stroškov in izvajanje vseh tistih del v jami in na površini, ki jih od nas zahtevata rudarska in druga zakonodaja,« je še povedal mag. Kolenc.

Diana Janežič

Delo smo opravili, kot je treba!

Jože Virbnik, vodja odkopa:

»Za montažo smo izvedeli tri tedne prej, ker pa so sodelavci imeli že planirane dopuste, poleg tega je to tako bil čas kolektivnega dopusta, s takšno odločitvijo niso bili najbolj zadovoljni. A smo se pomenili, uskladili in montaža je nato stekla.

Nekaj jih je ostalo na delu v pr-

vem tednu, nekaj v drugem. Moštvo smo popolnili tudi s sodelavci iz jame Pesje.

Prvi teden so bile pri montaži velike težave, ker je bila komora preozka, vsaj za prve štiri križiščne, pogonske sekcije bi moralo biti več prostora.

Ta odkopna oprema je namreč drugačna kot prejšnja; sekcije so daljše, širše, težje, težje jih je obrniti, prostora pa je bilo manj. Poleg tega je bil najprej po celi dolžini postavljen čelni transporter, in to pol metra stran od lokov, zaradi česar je bilo še manj prostora.

Kar tri izmene smo porabili za pripravo prostora za eno sekcijo, treba je bilo odstreliti, pobrati material... Pri montaži sodeluje pri ropanju ločnega podporja in montaži sekcije med 8 do 10 rudarjev; na tako majhnem prostoru jih več tudi ne more delati.

Ko smo vgradili križiščne sek-

cije, pa je bilo malo lažje delati. Lažje v smislu prostora, sicer pa je montaža odkopa fizično zelo težko delo. Veliko je težkega, velikega materiala, ki ga je treba transportirati v jamo, na delovišče in na njem sestaviti. Na izmeno smo vgradili tri sekcije.

Skratka, montaža je bila naporna, bilo je veliko težav, ki pa smo jih vse rešili in delo opravili, kot je treba. Predvsem smo zadovoljni, da razen ene manjše poškodbe, ni bilo nezgod.

Rudarji se montaž ne veselimo, najraje pač točimo premog. Tudi plača je takrat, ko imamo montažo slabša, čeprav je to bolj fizično naporno delo in je več možnosti za poškodbe. Poleg tega je delavec, ki so delali prvi teden, ostal dopust in imajo plačane redne dnine, tisti, ki so delali drugi teden, pa so dobili plačane rdeče dnine, ker so bili v drugem tednu neplačani prosti dnevi.«

V času letošnjega kolektivnega dopusta je v jami potekala montaža novega odkopa k-100/C v južnem krilu jame Preloge, ki je začel delati 22. avgusta. Dolg je 116 metrov in ima 64 sekcij. Kako so jo doživljali vodja odkopa, nadzornik elektro montaže in strojni nadzornik?

Simon Lamot, nadzornik elektro montaže Preloge:

»Naloga naše skupine pri montaži čela je, da že pred montažo pripravimo odvoz in energetski vlak, s čimer zagotovimo napajanje za odstranjevanje lokov in montažo sekcij, ob koncu pa vse priklopimo.

Tokrat je bila prvič montaža organizirana tako, da je bila vsa oprema preizkušena že v elektro delavnici, pri čemer sta sodelovala tudi dva naša električarja iz elektro službe jama. Tako je s tega vidika montaža v jami potekala bolje.

Največje težave smo imeli z velikostjo in težo opreme, pa tudi rok za dokončanje montaže je bil kratek. K sreči je vse potekalo brez nezgod in zastojev, a če

ne bi?

Vendar smo vse postorili, kot je treba. Poznalo se je, da imamo veliko novih, mladih sodelavcev, ki so se zelo izkazali pri montaži.

Z naše strani sta pri montaži sodelovali dve skupini po 5 električarjev, pri vleki težkih kablov pa tudi po 20, 30.

Zelo smo spremenili organizacijo montaže v primerjavi s prejšnjimi; veliko več se rudarji, električarji in strojniki dogovarjamo, usklajujemo, prilagajamo drug drugemu. Zato tudi nismo delali strogo po delovnem času, ampak smo končali z delom, ko je bila zaključena določena faza dela. To je z vidika poteka dela zelo dobro, manj pa ustreza zaposlenim, ker potem niso usklajene druge stvari, na primer, prevozi na delo.

Nezadovoljni so tudi s tem, ker ne bodo dobili plačano več kot 20 ur, poleg tega pa so morali priti delati v času načrtovanega kolektivnega dopusta. Vodje morajo vložiti kar veliko napora v to, da sodelavce prepričajo in motivirajo za takšno delo. Nena zadnje vsi hodimo na delo zaradi plače.«

Edo Režek, strojni nadzornik:

»Delo strojne skupine montaže

je odvisno od poteka dela rudarjev: ko oni pripravijo komoro za tri sekcije in jih vgradijo, jih mi montiramo. Največ težav nam je povzročala velikost sekcije; prejšnje so visoke 1,50 m, te, nove pa 1,75 m. Imeli smo še nekaj težav pri vgradnji opreme v sekcijo, vendar smo na koncu vse rešili. Montažna skupina šteje 5 delavcev, delali pa smo v treh izmenah. Zadovoljni smo, da ni bilo nezgod.

Glede tega, da je bilo treba delati med kolektivnim dopustom, ni bilo večjih težav, kajti nekateri so imeli dopust že prej, drugi so pač vzeli to kot nujno delo, ki ga je treba opraviti.«

Diana Janežič

PROIZVODNJA JULIJ 2005

ODKOP/OBRAT	načrt	doseženo	+/-	%	ton na dan
G1/C	63.000	62.740	-260	99,59	2.988
-35/A	252.000	278.460	26.460	110,50	13.260
PROIZVODNJA	315.000	341.200	26.200	108,32	16.248
PRIPRAVE	16.800	17.200	400	102,38	819
PREMOGOVNIK	331.800	358.400	26.600	108,02	17.067

PROIZVODNJA AVGUST 2005

ODKOP/OBRAT	načrt	doseženo	+/-	%	ton na dan
-100/C	42.000	39.930	-2.070	95,07	3.328
G1/C	36.000	40.180	4.180	111,61	3.348
-35/A	150.000	138.440	-11.560	92,29	11.537
PROIZVODNJA	228.000	218.550	-9.450	95,86	18.213
PRIPRAVE	12.000	9.650	-2.350	80,42	804
PREMOGOVNIK	240.000	228.200	-11.800	95,08	19.017

»Šaleška« energija ima svojo vrednost

Obisk je bil delovne narave, Premogovnik Velenje in TE Šoštanj pa sta bili zadnji dve družbi, članici holdinga, ki ju je obiskal novi generalni direktor z namenom, da spozna proizvodnjo, vodstvo in utrip podjetij v sestavi holdinga.

Po uvodnih pogovorih z upravo Premogovnika Velenje so si dr. Zagožen, dr. Medved, dr. Evgen Dervarič, mag. Marjan Kolenc in dr. Uroš Rotnik, direktor TEŠ, ogledali jamo, in sicer odkop -100/C v južnem krilu Jame Preloge, potem pa so odšli še na ogled termoelektrarne.

Dr. Zagožen je bil z ogledom jame zadovoljen, dober vtis je nanj naredilo tudi vodstvo družbe. Po ogledu pa je poudaril, da je sicer

energija iz TEŠ oziroma Premogovnika Velenje ena najdražjih energij v Sloveniji, vendar Slovenija brez nje ne more energetsko preživeti. Poleg tega lahko v TEŠ proizvodnjo energije najenostavneje prilagajajo potrebam po vršni energiji in tudi to ima svojo vrednost.

Generalni direktor holdinga je še poudaril, da je TEŠ potrebna temeljite prenove in načrti za njeno dograditev, ki so mu jih predstavili, so dobri in jih bosta tako holding kot vlada potrdila. »Brez posodobitve TEŠ ni razvoja v Šaleški dolini, zato bo HSE te načrte podprl in s tem zagotovil delovanje Premogovnika Velenje še vsaj 40 let,« je še poudaril dr. Zagožen.

»Obisk dveh članov posloводства HSE smo v Premogovniku Velenje in TE Šoštanj izkoristili za predstavitev aktualne problematike obeh podjetij in njihovih razvojnih načrtov. Slednja bomo ponovno predstavili konec septembra na strateški konferenci HSE in ju dali v potrditev. Za Premogovnik Velenje je najpomembnejše, da bo v TE Šoštanj zgrajen blok 6, kajti to je vitalni objekt za obe energetske podjetji Šaleške doline. S tem bi prišli do konkurenčne cene električne energije. Generalni direktor HSE je bil z obiskom v obeh podjetjih zadovoljen,« je o obisku povedal **dr. Evgen Dervarič**.

Diana Janežič

Zadnji avgustovski dan je Premogovnik Velenje in TE Šoštanj obiskalo poslovodstvo Holdinga Slovenske elektrarne, in sicer generalni direktor dr. Jože Zagožen in poslovni direktor dr. Milan Medved.

Jamska delovišča so si ogledali - od leve - mag. Marjan Kolenc, dr. Jože Zagožen, dr. Milan Medved, dr. Uroš Rotnik in dr. Evgen Dervarič

Premogovnik Velenje je sklenil poslovno leto 2004 z dobičkom

24. avgusta je bila v Premogovniku Velenje 9. redna seja skupščine te delniške družbe. Delničarji so se seznanili z letnim in konsolidiranim poročilom družbe za leto 2004 z mnenjem revizorja in pisnim poročilom nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila.

Skupščina je potrdila in odobrila delo direktorja in nadzornega sveta v poslovnem letu 2004 ter jima potrdila razrešnico za poslovno leto 2004.

V Premogovniku Velenje smo v letu 2004 pridobili 4,197 milijona ton premoga, kar je bilo 0,6 odstotka manj kot v letu 2003. Celotni prihodek družbe je bil 28.201,1 milijona SIT, kar je 3,2 odstotka manj kot v letu 2003. Celotni odhodki so znašali 29.477,2 milijona tolarjev ali 0,9 odstotka več kot leto prej.

Sprememba vrednosti zalog v višini 1.310 milijonov SIT pa je vplivala na pozitivni poslovni izid, tako da je Premogovnik Velenje poslovanje v letu 2004 sklenil z dobičkom 33,9 milijona SIT. Po sklepu skupščine je bil razpore-

jen v druge rezerve iz dobička.

Za premog za proizvodnjo električne energije je Premogovnik v letu 2004 dosegel ceno 603,56 tolarja na giga joul, stroškovna cena pa je bila 593,70 SIT/GJ.

Najpomembnejši dogodek leta 2004 za Premogovnik Velenje je bil podpis dolgoročne pogodbe o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije med njim, TEŠ in HSE.

Skupščina je razrešila člana nadzornega sveta Ladislava Tomšiča in Gabrijelo Boerc Smolič ter za nova člana, predstavnika delničarjev, imenovala dr. Milana Medveda in Vido Lorber. Skupščina je za pooblaščenca revizijsko hišo za leto 2005 imenovala družbo KPMG Slovenija. Vsi sklepi skupščine so bili sprejeti

soglasno.

Sicer pa se uspešno poslovanje Premogovnika Velenje nadaljuje tudi v prvi polovici leta 2005. Odkop premoga poteka skladno z načrti, smo pa letno načrtovano količino z dodatno prodajo najprej povečali za 100.000 ton, do konca leta pa naj bi odkopali še dodatnih 50.000 ton premoga.

V letu 2005 naj bi tako Premogovnik Velenje pridobil 42,8 milijona GJ energije, proizvodnja v tonah pa bo odvisna od kalorične vrednosti nakopanega premoga.

»Z veseljem ugotavljamo, da je kakovost premoga v prvi polovici leta zelo dobra, višja od pričakovane,« je povedal direktor dr. Evgen Dervarič.

Diana Janežič

Do strateške konference še veliko dela

V septembru so potekale skupščine povezanih družb. Zvone Es, direktor za razvojno področje, je pohvalil profesionalno izvedbo skupščin in poročanje na njih, o poslovanju v posameznih družbah pa je povedal!

»HTZ IP mora do strateške konference poslovnega sistema pripraviti poročilo izvajanja strateškega načrta in načrte za vsa tri postavljena področja. Veliko bo moral storiti še glede dviga produktivnosti in zniževanja stroškov, kajti konkurenca na trgu je neizprosna.

Predvsem pa v vodstvu Premogovnika Velenje z nestrpnostjo pričakujemo predstavitev poslovnih načrtov štirih profitnih centrov, in sicer: SIPO, ESTO, Prostudio in INOX.

Glavna usmeritev rumenega programa HTZ je postopno osamo-

svajanje dejavnosti in s tega vidika bo še posebej zanimivo slišati, kako so si v vodstvu teh programov zastavili poslovne načrte.

Ocena poslovanja vodstva HTZ do konca leta je boljša, kot je zapisana v planih, prepričan pa sem, da bodo z novimi posli oceno poslovanja do konca leta še izboljšali.

GOST se zelo trudi, da bi imel konec leta pozitivni poslovni rezultat. Letos gostincem vreme pri organizaciji različnih prireditvev ni bilo naklonjeno, ampak to velja tudi za konkurenco in ne sme biti izgovor. Povišana je

amortizacijska stopnja, saj so letos izvedli nekaj nujno potrebnih investicij. Za prihodnje leto morajo v GOST-u pripraviti strategijo povezovanja s strateškimi partnerji in kako na višji nivo spraviti svojo blagovno znamko.

To lahko storijo le zaposleni s profesionalnim odnosom do gostov. Hotel Barbara je posloval letos nekoliko boljše kot lani, obrestujejo pa se dobro zastavljene investicije v restavracijo ob plaži in druge manjše posodobitve.

Habit posluje v skladu z načrti. Zaostanke knjiženj lastništva v zemljiško knjigo je zelo nadoknadil in do konca leta bodo vknjižili večino nepremičnin. Prve širitve dejavnosti tudi na območjih Koroške in Savinjske regije že dajejo rezultate.

PLP zaganja nove naložbe in pridobiva nove posle, kot je načrtovano, zaradi vse hujše konkurence in združevanja sorodnih podjetij pa dosega nekoliko slabše poslovne rezultate, kot so si zapisali v optimistično naravnani plan za leto 2005. Več kot 50 odstotkov zmogljivosti že prodaja na prostem trgu, znižali so cene izdelkov za Premogovnik Velenje. Dobro bi bilo, da bi tudi v lesno-predelovalni industriji v SA-ŠA in Koroški regiji nastala sinergija. Vodstvo PLP-ja mora pripraviti poslovni načrt povezovanj s strateškimi partnerji.

RGP presenetljivo dobro izvaja tako strateške kot mesečne plane. Uspešno pridobiva posle na prostem trgu in z nabavo novih strojev je povečal svojo konkurenčnost. Podjetje postaja prepoznavno in kot kaže je s svojimi storitvami uspešno pridobil tržni delež njihove tržne niše.

Karbon mora do strateške konference pripraviti poročilo izvajanja poslovnega načrta programa za razgradnjo motornih vozil, za katero pričakujemo dolgoročno koncesijo, ter pripraviti celovit poslovni načrt za sortiranje, zbiranje in prodajo vseh odpadnih materialov PS Premogovnik Velenje. Prepričan sem, da lahko Karbon korak za korakom postane eden izmed nosilcev na tem področju v SA-ŠA regiji.

ERICo (v času intervjuja seje upravnega odbora še ni bilo, op. p.) pridobiva posle izven SA-ŠA regije, predvsem v zadnjem času v Črni Gori in BiH. Trudi pa se, da bi bil tako uspešen tudi v drugih republikah bivše Jugoslavije, kajti s svojimi izkušnjami in znanjem lahko veliko prispeva k odpravljanju njihovih ekoloških problemov.

Telkom sistemi iz težav, poveza-

nih z neizprosno konkurenco in zelo hitrim napredkom tehnologije v panogi, še ni popolnoma izšel, je pa pozitivno, da je večinski lastnik uspel najti novega direktorja, ki bo zagotovo podjetje usmeril v pravo smer in maksimalno izrabil vire in znanje vseh zaposlenih.

M2M je v fazi optimizacije pre-nove informacijskega sistema MFG/PRO podjetja QAD in direktorskega poročanja v Premogovniku, HTZ IP in PLP. Projekt je izjemno zahteven, saj je to prva implementacija v Sloveniji in z njim vsi zaposleni pridobivajo veliko izkušenj modeliranja in uvažanja svetovno priznanega produkta. M2M je v zaključni fazi pogajanja s tremi slovenskimi in enim hrvaškim podjetjem o implementaciji. V M2M so prepričani, da bodo pogodbe v najkrajšem možnem času podpisane. S tem bi bil potrjen namen prestrukturiranja, saj je v M2M že sedaj zasedenih 15 visoko strokovnih delovnih mest.

TRC Jezero posluje v skladu s predvidevanji. Projekta Pikine družinske dežele in Vodnega mesta so v terminsko dogovorjenih rokih. Na tem območju so v zaključku dogovori o novih zanimivih produktih tujih investitorjev. Zadovoljen sem, da smo s tistim dnem, ko smo z BTC Ljubljana podpisali pismo o nameri za izgradnjo Vodnega mesta, sprožili zanimanje tudi drugih potencialnih investitorjev.

GOLTE (v času intervjuja seje

skupščine še ni bilo, op. p.) so finančno poslovale nekoliko pod letnim planom, prodaja zimskih kart pa je bila nad planom. Za prvi začetni zimski sezoni so postavili izjemno konkurenčne cene smučarskih kart kot magnet, da bi znova privabili smučarje, zato so temu primerni tudi rezultati. Še veliko več napora bo potrebno vložiti v poletno sezono.

Postopki pridobitve dovoljenj za postavitev in zagon dvosedežnice Ročka so v zaključni fazi. V letošnji sezoni bo ta vlečnica delovala, urejena je tudi vlečnica Morava in s tem smo dobili krožno povezavo smučarskih prog prek proge Beli zajc. Obnova dveh gostinskih objektov Trije ploti in Stari stani je pri obiskovalcih naletela na ugoden odziv.

Naj na koncu omenim še **gospodarsko interesno združenje za razvoj turističnih destinacij** (med štirinajstimi ustanovitelji je tudi Premogovnik), ki že ponuja prve produkte. V poletnih mesecih je vodstvo navezalo stike s Slovensko turistično organizacijo (na sliki zgoraj), kjer so izrazili zadovoljstvo z naporji, ki jih vlagamo v razvoj turizma na našem območju in bodo nudili vso podporo. Smo zmerni optimisti in ne pričakujemo čez noč množice turistov, veseli pa smo, da so se vsi, ki v SA-ŠA regiji živijo od turizma, začeli povezovati, sodelovati, si pomagati, s tem pa bogatiti ponudbo.«

Diana Janežič

Prva seja nadzornega sveta HSE

29. avgusta je bila prva redna seja nadzornega sveta Holdinga Slovenske elektrarne (HSE).

Vanj je Vlada Republike Slovenije 22. julija 2005 za dobo štirih let imenovala **mag. Andreja Vizjaka, Francija Bogoviča, Franca Ervina Janežiča, Janeza Požarja, mag. Andreja Aplenca in dr. Francija Križaniča.**

Na prvi seji je nadzorni svet za svojega predsednika soglasno izvolil mag. Andreja Vizjaka, ministra za gospodarstvo Republike Slovenije, sprejet pa je bil tudi Poslovnik o delovanju nadzornega sveta HSE d.o.o.

Poleg tega se je nadzorni svet seznanil z organizacijo in delo-

vanjem družb v Skupini HSE ter s poročilom o poslovanju družbe in Skupine HSE v obdobju januar – junij 2005. Ugotovljeno je bilo, da so poslovni rezultati HSE, kljub slabim hidrološkim razmeram v prvih šestih mesecih leta, boljši od planiranih.

Nadzorni svet se je seznanil še z analizo finančnih tokov in projekcij poslovanja družb skupine HSE v obdobju 2005 – 2008.

Dr. Jože Zagožen, generalni direktor HSE, je po zaključeni seji novega nadzornega sveta HSE izrazil zadovoljstvo: »HSE je med

največjimi in poslovno najuspešnejšimi slovenskimi gospodarskimi družbami, hkrati pa tudi med tistimi, katerih poslovanje mora biti zaradi oskrbe države in državljanov s strateško pomembno dobrino, električno energijo, pod nenehnim strokovnim nadzorom. Prepričan sem, da bo novi nadzorni svet družbe kot predstavnik našega lastnika svojo nalogo opravljal v skladu s profesionalnimi standardi, ki veljajo za našo panogo, v HSE pa se bomo trudili njegova pričakovanja zadovoljevati v največji možni meri.«

Tudi v Premogovniku nov nadzorni svet

30. avgusta se je na svoji 1. ustanovni seji sestel nadzorni svet v novi sestavi. Tričlanski nadzorni svet sestavljajo dr. Milan Medved, predstavnik HSE, Vida Lorber, predstavnik malih delničarjev, in Pavel Župevc, predstavnik zaposlenih.

Dr. Milan Medved, na sliki desno, poslovni direktor HSE je bil imenovan za predsednika nadzornega sveta. Poslovanje Premogovnika glede na svoj položaj v HSE zelo dobro pozna in redno spremlja, o novi funkciji pa je povedal:

»Članstvo v kateremkoli nadzornem svetu je odgovorna naloga in tako se je bom lotil tudi jaz. Nadzorni svet in uprava morata delati v soglasju, z odprtimi kartami in v primeru Premogovnika Velenje se ne bojim, da temu ne bi bilo tako. Zanimiva je sestava nadzornega sveta v tem mandatu, saj imamo med člani tudi predstavnico manjšinskih delničarjev.

Poslovanje Premogovnika Velenje je, seveda, meni zelo dobro poznano tudi s funkcije poslovnega direktorja HSE. Ta družba je ena od naših pomembnih članic

in skupaj z njo smo vedno načrtovali naše delo v HSE, od njegove ustanovitve leta 2002 do danes. V tem času sta Slovenija in slovenski elektroenergetski sektor doživela precejšnje spremembe, odprli smo trg, srečujemo se z manjšimi in tudi z zelo velikimi konkurenti. Ocenjujem, da smo vlekli pametne poteze in se zavedam, da smo od članic skupine HSE zahtevali veliko angažiranje.

Premogovnik Velenje je moral v zadnjih letih krepko izrabiti in povečati svoje zmogljivosti, kajti proizvodnja 4 milijonov ton premoga na leto je zahtevna naloga. Posebej, če moraš pri tem paziti na odgovorno ravnanje z okoljem in nenehno skrbeti za varnost zaposlenih.

V HSE smo uspeli prodati celotno proizvodnjo električne energije iz Šaleške doline in narediti

dober poslovni rezultat. Za marsikoga so številke, s katerimi v zadnjem času operiramo, presemetljive, naše družbe namreč postajajo profitabilne, delajo z dobičkom, ti dobički pa morajo biti oplemeniteni.

Naj še poudarim, da mi je v naj-

večje zadovoljstvo tudi, da sta razvojna načrta Premogovnika Velenje in TE Šoštanj usklajena.«

Vida Lorber, na sliki desno, je pravnica in je zaposlena v Infond Holdingu, v nadzornem svetu pa zastopa male delničarje.

»Prihajam iz finančne družbe, ki je ena od manjšinskih delničarjev Premogovnika Velenje. V sklopu investicijskih družb, pooblaščenih investicijskih družb in novonastalih holdingov smo si vedno prizadevali, da bi imeli svoje predstavnike v nadzornih svetih podjetij, v katerih smo manjšinski delničarji.

Vesela sem, da je naš predlog za

člana nadzornega sveta bil spre-

jet, ne glede na to, ali sem to jaz ali kdo drug. Pravzaprav nas je takšna odločitev malo presenetila.

Naša pričakovanja s članstvom v vašem nadzornem svetu sedaj niso velika, kajti poslovni rezultati s stališča nas, kot solastnikov niso ugodni, dolgoročno pa, seveda, pričakujemo donos.

Delovanje vaše družbe spremljamo tudi sicer, kajti v naši družbi imamo direktorje področij, ki spremljajo poslovanje posameznih podjetij, podporne službe pa jih spremljajo posebej v pravnem, finančnem... smislu.«

Diana Janežič

V TEŠ na 4. bloku najobsežnejši remont doslej

Omenjeni remont je najobsežnejši in najzahtevnejši doslej, med njim pa opravljajo redna periodična remontna dela in vsa dela, ki so potrebna, da dotrajanim sklopom naprav podaljšajo dobo trajanja, delno pa bo povečana tudi kapaciteta ventilatorja za čiščenje dimnih plinov. Z revitalizacijo bodo v TEŠ tudi za v prihodnje omogočili maksimalen izkoristek kapacitete bloka 4, ki je od zadnjega remonta obratoval 20.000 ur.

Zaradi velikega obsega del in kratkih rokov za izvedbo dela potekajo neprestano in so na ključnih projektih organizirana 24 ur dnevno. Remont naj bi bil sklenjen konec septembra.

Obsežne pa so bile tudi priprave na remont: »Te potekajo praktično ves čas po zadnjem remontu, posebej intenzivne pa so bile v zadnjih mesecih. Pripravljene morajo biti tudi najmanjše podrobnosti, saj želimo čas za remont navkljub njegovi zahtevnosti omejiti na najkrajše možno

obdobje,« je o pripravi na remont povedal mag. Jože Lenart, vodja sektorja tehnike in vzdrževanja v TEŠ.

Po dogovoru s HSE, večinskim lastnikom TEŠ in hkrati največjim kupcem električne energije iz TEŠ, poteka remont v poletnih mesecih, ko je po izkušnjah poraba električne energije najmanjša. Splošno znano je namreč dejstvo, da potrebe po električni energiji v Sloveniji presegajo razpoložljivost kapacitet domače proizvodnje in zaradi tega mora biti vsak poseg v energetske sistem usklajen. »Zavedamo se, da bo v času

remonta nacionalni elektroenergetski sistem na veliki preizkušnji in da bo TEŠ v tem obdobju deležen posebne pozornosti. Poznamo lastne sposobnosti, zato sem optimist, da bomo projekt končali v roku,« je dejal direktor TEŠ, dr. Uroš Rotnik.

V Termoelektrarni Šoštanj so julija začeli remont 275 MW bloka, ki obratuje od konca leta 1971 in ima skupno opravljenih 230.000 ekvivalentnih obratovalnih ur.

V prvi polovici leta je bila hidrološka situacija v Sloveniji slaba. HE so dosegle le 75-odstotno doseganje načrtovanih količin proizvodnje električne energije, zato je morala breme oskrbe z električno energijo nositi TE Šoštanj. Pridobila je 28 odstotkov več električne energije, kot je bilo načrtovano za prvo polletje, Premogovnik Velenje pa je prodal 100.000 ton dodatnega premoga.

Sistem HSE deluje optimalno

1. julija je vodenje Holdinga Slovenske elektrarne prevzel dr. Jože Zagožen. Naključje je hotelo, da je že drugi dan te svoje funkcije obiskal Premogovnik Velenje – bil je slavnostni govornik na 45. skoku čez kožo.

Premogovnik Velenje dr. Zagožnu ni neznan, kajti 17 let je služboval v Velenju, v Gorenju, kot rojen Savinjec pa tudi sicer pozna Šaleško dolino in ima v njej mnogo znancev.

Svoj drugi uradni obisk v Premogovniku Velenje je opravil 31. avgusta, ko sta z direktorjem HSE za poslovno področje dr. Milanom Medvedom spoznava delovni utrip Premogovnika in TEŠoštanj.

Rudar: »Kakšne vtise odnašate z obiska pri nas in v TEŠ?«

Dr. Zagožen: »Premogovnik Velenje in TEŠoštanj štejem kot eno podjetje, saj sta zelo povezani med seboj. Premogovnik celotno količino odkopanega premoga proda v TEŠ, TEŠ pa za pridobivanje električne in toplotne energije uporablja samo velenjski premog. Torej sta ti dve podjetji tehnično in ekonomsko povezani celoti. TEŠ in Premogovnik sta skupaj največji povezani družbi HSE in imata poseben pomen, ne le za HSE, temveč za varno in stabilno oskrbo z električno energijo v Sloveniji.

Pred mnogimi leti, ko sem še delal v Gorenju, sem že obiskal Premogovnik, zdaj pa sem si ga ogledal drugič. Tokrat sem bil zelo zadovoljen s tem, kar sem videl. Ponovno sem se prepričal, v kakšnih razmerah delajo rudarji, zlasti tisti na čelu. Delovne razmere so zaradi prahu, prepiha, vročine, drugih nevarnosti res težke in rudarji si zaslužijo vsestranske solidne obravnave.

Na drugi strani pa je nekaj posebnega vaša tehnologija pridobivanja premoga, ki je zelo uspešna, učinkovita, dobro poteka. Torej dobro opravite tudi priprave na odkop.

Med ogledom jame sem se počutil popolnoma varnega, čeprav se zavedam, da kljub vsem ukrepom kakšna promila možnosti za ne-

Dr. Jože Zagožen: »Sem zelo zadovoljen s tem, kar sem videl med obiskom v Premogovniku Velenje in TEŠ.«

zgodo vedno obstaja. Moj vtis pa je, da nevarnosti s tehničnega vidika zelo dobro obvladujete.«

Rudar: »Vaš obisk je bil, seveda, namenjen tudi spoznavanju drugih delov podjetja in razvojnih načrtov vodstva!«

Dr. Zagožen: »Tako je. Poleg ogleda jame smo z vodstvom Premogovnika skozi pogovor pregledali tudi stanje v vseh povezanih družbah. Jasno je, da s tem ko se avtomatizacija v premogovniku večja, ni potrebnih več toliko zaposlenih. Zato je prav, da iščete alternativne zaposlitve, da ne odpuščate, na drugi strani pa je tudi res, da bomo po letu 2007 vsi morali preiti na tržne ekonomske

osnove.

Cena, po kateri kupuje TEŠ vaš premog, je med najvišjimi in se »zniža« v mešani kalkulaciji cen drugih energij, ki jih v HSE bodisi pridobimo, bodisi kupimo ali prodamo. Res pa je, da je prednost TEŠ pri sekundarni regulaciji, to pomeni, da se v krivulji prodaje električne energije lahko prilagaja.

Razvojni program TEŠ je zelo dober in nujen za nadaljnje uspešno delovanje obeh podjetij in predvsem za povečanje izkoristka premoga. Realizacija te investicije bi tudi bistveno znižala ceno električne energije iz TEŠ. Naredili smo projekcijo za prihodnjih 40

let, menimo namreč da je za toliko let še premoga, da toliko let Premogovnik lahko še uspešno deluje in tudi naredili bomo vse, da temu bo tako. Ta projekcija z zatrditvijo direktorja dr. Dervariča, da lahko v Premogovniku znižate stroške za 15 odstotkov, kaže, da bi bila cena energenta na dvorišču TEŠ primerljiva s tržnimi cenami po svetu.

Pri tej projekciji smo upoštevali tudi CO₂ kvote, ki bodo velik problem. Odobrene kvote so namreč premajhne in jih bo treba kupovati. Vemo pa, da je zaradi visokih fiksnih stroškov v Premogovniku, nujno odkopati 4 milijone ton premoga na leto, da se stroški pokrivajo. Z večanjem količine odkopa pa je treba povečati tudi količino dokupljenih CO₂ kvot.

Kljub temu vidimo luč na koncu predora, kajti možno je brez velikih pretresov zagotoviti konkurenčno ceno premoga, gledano v GJ, ne v tonah. Pogoj za to pa je prenova TEŠ.

Naredili smo plan prihodkov in stroškov financiranja te investicije. V dogovoru smo z domačimi in tujimi bankami, ki bi zagotovile dolgoročno posojila po ugodnih obrestnih merah. Torej nam ni treba na silo iskati tujega partnerja, ampak lahko to investicijo pomaga izvesti HSE.

Naš načrt je torej še naprej uspešno delovanje Premogovnika in TEŠ, z omenjeno racionalizacijo, modernizacijo, Premogovnik pa se mora še naprej prestrukturirati, zmanjševati število zaposlenih z iskanjem novih programov, novih delovnih mest. Takšen povezan sistem, kot ga imamo sedaj v HSE, je uspešen.

Če se vrnem k ogledu vašega podjetja, naj omenim še, da mi je bilo všeč, kako sta vodstvi obeh podjetij povezani med seboj, dobro sodelujejo in so strokovnjaki na svojih področjih. Vodstvu TEŠ in Premogovnika se odkrito pogovarjata med seboj, delata v dobro zaposlenih v obeh podjetjih in v dobro Šaleške doline.

Premalo časa sem, žal, imel za

daljši obisk in pogovor z vodstvi sindikata in sveta delavcev, a prepričan sem, da bomo tudi od njih dobili podporo za omenjene razvojne načrte. V vodstvu HSE pa se bomo potrudili za čim boljšo kakovost življenja zaposlenih, za dobre plače. Premogovnik ima za razvoj Velenja in Šoštanja ogromno zaslug, veliko je vlagal v kulturo, šport, okolje, vplival na oblikovanje drugih podjetij in kakovost življenja zaposlenih v Premogovniku in TEŠ je vedno vplivala tudi na celotno dolino.

Vesel sem, da imata vodstvi obeh podjetij jasno razvojno sliko, da vemo tudi, kje dobiti denar, da smo dobili soglasje ministra za gospodarstvo, energetske stroke, se pa s to investicijo precej mu-di.«

Rudar: »Pred vrati je strateška konferenca HSE (29. in 30. septembra, op.p.). Bo njena glavna točka tudi predlog oblikovanja drugega energetskega stebra v Sloveniji?«

Dr. Zagožen: »Z obiski v podjetjih znotraj skupine HSE in pri nekaterih drugih proizvajalcih energentov sem dobil zaokroženo sliko in spoznal sem celoten sistem. Na strateški konferenci bomo pregledali strateške usmeritve vseh družb; trenutno je najbolj jasna omenjena razvojna strategija Premogovnika in TEŠ.

Na strateški konferenci pa bomo govorili tudi o ideji oblikovanja tako imenovanega drugega stebra v energetiki. Najprej moramo preučiti, katere ukrepe moramo sprejeti zaradi zahtev EU, da zagotovimo konkurenčnost. To bomo vsekakor zagotovili.

Tehnično gledano sistem znotraj HSE danes deluje optimalno. Primeri: ko je izpadla JE Krško, je HSE pokrila primanjkljaj električne energije. Če pride do večje suše in izpada proizvodnje v HE, vskočijo drugi proizvajalci v HSE. Druge primanjkljaje ali regulacijo vršne energije uravnavamo s poceni uvozom...Trgovanje z električno energijo znotraj HSE poteka odlično, imamo tudi strateške načrte za širjenje naše de-

javnosti oziroma vlaganja v države bivše Jugoslavije.

Načeloma ni problema, če se del energetike izloči iz HSE in se oblikuje samostojno kot tako imenovani drugi steber. Konkretno naj bi ta steber predstavljal ELES-GEN, v katerem naj bi bila osnova JE Krško...«

Rudar: »Vi torej ne vidite, da bi HSE imel monopol oziroma da bi njegov monopol bil slab?«

Dr. Zagožen: »Ne. Če bi imel monopol, bi bila cena električne energije v Sloveniji višja, kot je cena na borzi v Leipzigu. Naša cena je pod njo. Nihče, ki nam prodaja električno energijo, nam je ni dolžan prodajati, niti je nihče ni dolžan od nas kupovati. Energija je tržno blago in vlogo igrata le potreba po energiji in njena cena.

Dejstvo pa je, da je HSE tako dobro organiziran, da optimalno planira pasovno, trapezno in vršno energijo. Plani so narejeni po urah in realizacija teče v sodelovanju vseh delov HSE. Pri tem trgovanju pa se ustvarjajo veliki dobički, ki jih lahko vlagamo v nove investicije.

Da smo dobro organizirani, kaže tudi podatek, da so direktorji družb zainteresirani delovati v HSE in nihče ne želi izstopiti iz njega. Pri nas sinergija res dosega maksimalne rezultate.

Beseda monopol ima za marsikoga negativen prizvok in tisti, ki meni, da ga imamo, mora povedati, koga HSE moti. Zanesljivo koga v nos bodejo naši dobički. Plače imamo fiksne, delamo dobro, strokovno. Ne moti nas oblikovanje drugega stebra samo po sebi, le tisti, ki ga bo ustanavljal, naj jasno pove, kakšen bo, kako bo deloval in kako bo sodeloval s HSE, da se ta tehnična optimalnost zagotavljanja električne energije ne bo porušila.

Moja interesa na tem delovnem mestu sta namreč samo dva: da je HSE uspešen in da ima Slovenija zanesljivo in varno oskrbo z električno energijo.«

Diana Janežič

Učenje za vse generacije

Kako opozoriti ljudi na izreden pomen učenja in izobraževanja v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik prevzema v svojem okolju?

Vprašanje, ki je dolgo motiviralo izobraževalce. In pred desetimi leti so tudi v Sloveniji, natančneje na Andragoškem centru, kot »rešitev« tega vprašanja iz tuje povzeli idejo o festivalu učenja, o tednu v letu, ko bi se ljudje intenzivneje in bolj sproščujoče učili in izobraževali ter idejo pripeljali k nam.

Izkazala se je za izvrstno ter se v 10 letih izvajanja zasidrala, razširjala, nadgrajevala. Teden vseživljenjskega učenja, ki vsako leto po ustaljeni praksi poteka tretji teden v oktobru, je postal z več kot tri tisoč izobraževalnimi, predstavitvenimi, informativno svetovalnimi, kulturnimi in družbenimi dogodki najvidnejša promocijska manifestacija o učenju v Sloveniji. Projekt je pod okrilje kot glavni pokrovitelj vzela Vlada RS, ki prek svojih ministrstev projekt tudi financira.

Glavni cilj, namen tedna vseživljenjskega učenja je razširjanje strategije vseživljenjskega učenja, opozarjanje javnosti na pomen učenja in izobraževanja ter preseganje stereotipnega pojmovanja učenja kot časovno in vsebinsko zoženega procesa. Pomaga ljudem, da pridobijo informacije in znanje, ki so nujno potrebni, če želijo preživeti in kvalitetno rasti v današnjem hitro razvijajočem se svetu.

Če želi nekdo to vizijo uresničiti, ga morajo spremljati veselje, zanimanje, radovednost, ustvarjalnost, občutek enakopravnosti ter spoštovanja. V »tednu učenja« je organizatorjem uspelo prav to. Uspeli so zabrisati mejo med učiteljem in učencom, uspelo jim je ozavestiti in privabiti ljudi k sodelovanju. Na prizorišča so privabili predstavnike celotnega prebivalstva. Ljudje so videli, da ni potrebno zgolj in le formalno, suhoparno učenje v šolskih klopih in predavalnicah, da bi se naučili

nekaj novega. Učenje so spoznali kot nekaj zabavnega, koristnega in zanimivega in videli, da se vsakdo lahko uči v vsakem trenutku svojega življenja, na vsakem mestu, ob vsaki priložnosti. Šolske učilnice so zamenjali prijazni prostori knjižnic, športnih društev, centrov, podjetij... Organizatorji namreč organizirajo različne vrste in oblike izobraževanja na različnih mestih.

Tako potekajo v tednu vseživljenjskega učenja delavnice, predavanja, razstave, dnevi odprtih vrat, demonstracije, svetovanja, preizkusi znanj in spretnosti, seminarji, bralni krožki, in sicer povsod, kjer so prireditelji pripravljeni privabiti ljudi, jih poučevati in ozaveščati. Tako se do zadnjega kotička napolnijo knjižnice, muzeji, Univerze za tretje življenjsko obdobje, Samostojna središča za učenje, Ljudske univerze, podjetja, osnovne in srednje šole v popoldanskem času, univerze, borze znanja, kulturni centri, svetovalnice, prostovoljne organizacije, društva in še bi lahko naštevali. Vsaka ustanova ali združenje, ki se zaveda pomena učenja, skuša z najrazličnejšimi prireditvami privabiti k sodelovanju zainteresirane.

Zanimivo je, da se prireditev in dejavnosti v sklopu tedna vseživljenjskega učenja udeležuje najširša javnost, predstavniki vseh generacij, slojev in izobrazbe. Stari in mladi, direktorji in rudarji, tajnice in ekonomisti, učenci, dijaki in študentje, trgovci in trgovke, vsi lahko vsaj v tem času izkoristijo možnost, da se brezplačno udeležijo neke vrste izobraževanja, ki jim je zanimiva, priljubljena. Za vsakogar se nekaj najde. Informacije o krajevnih in državnih dejavnostih, ki potekajo 3. teden v oktobru lahko najdete zainteresirani v vseh sredstvih javnega obveščanja: časopisih, na

radiu ali televiziji, v brošurah, ki jih dobijo po pošti, na spletnih straneh Andragoškega centra. Plakati, ki ljudi obveščajo o tednu učenja, so razobešeni povsod okrog nas in zazdi se, da v tem tednu resnično vsi živijo za učenje. Gradijo se mostovi med generacijami, sloji, kulturami in prepričanju. Ljudje se povezujejo, izmenjujejo mnenja, nadgrajujejo svoje znanje in vedenje ali pa si mogoče dajo celo priložnost, da se naučijo nekaj, kar jih je zanimalo že dolgo, pa tega niso uspeli izvesti.

Najpomembnejši cilj tedna vseživljenjskega učenja pa je dolgo ročen. Prepričati ljudi, kako pomembno je učenje, izobraževanje, jim odpreti oči, da je možnost učenja vedno in povsod. Na vsakem od nas pa je, ali bomo možnost zagledali, spoznali in jo izkoristili. Pa ne le med **17. in 23. oktobrom** letos, ampak danes, jutri, čez mesec ali leto dni in celo, ko bomo že v pokoju. Le tako bo izpolnjen slogan tedna vseživljenjskega učenja po svetu: razvoj »učee se družbe«. Družbe, katere ljudje se učijo vsak dan, zase, za svojo srečo in razvoj lastnega jaza, za samozavest in pripadnost družini, organizaciji, podjetju in državi.

Če smo uspeli tudi v vas vzbuditi kanček zanimanja in radovednosti, vas prepričati, vam navajamo nekaj predlogov, kje in kdaj se lahko udeležite kakšnega izmed izobraževanj. Mogoče se ga udeležite skupaj s partnerjem, otroki, prijatelji, sodelavci... in najdete tako eno priložnost več za skupno druženje in hkrati dodatno učenje: Univerza za III. življenjsko obdobje, Zavod RS za zaposlovanje, Ljudska univerza Velenje, Muzej Velenje, Društvo tabornikov.

Nuša Zajc

Poslušate nas že 30 let!

Ta ima v Premogovniku Velenje tradicijo. Pred dvema letoma je 50 let izdajanja proslavljal Rudar, letos bomo zabeležili 30 let internega radia. Vse spremembe družbe, podjetja, menjave vodstev in zaposlenih so ohranile in nadaljevale osnovno idejo: komunicirati z zaposlenimi, slišati njihovo besedo, jim sporočiti, kaj se v podjetju dogaja, kako podjetje deluje v ožjem in širšem okolju. Danes je studio razglasne postaje, urejen v tretjem nadstropju upravne zgradbe v Prelogah. Projektiral ga je, kot tudi prvega, Anton Ribarič, ustanovitelj radia in dolga leta njegov urednik, napovedovalec.

Od vseh, ki so se pri radiu zvrstili, bodisi kot uredniki, tehniki, napovedovalci, danes dela le še tonski tehnik **Štefan Mardetko**, elektro tehnik – šibki tok. Pri radiu je začel delati leta 1983. »Program vseh 30 let teče v enakih časovnih intervalih: ob menjava izmen med 5. in 6., 13. in 14. ter 21. in 22. uro. Vmes smo nekaj let vrteli tudi glasbo med dopoldansko in popoldansko malico, sedaj jo le med dopoldansko. Oddaje so polurne in se nato zavrtijo še enkrat, posnete so dan prej.

Spremenilo pa se je veliko drugega. Ko sem začel delati pri radiu, sem bil zadolžen le za predvajanje oddaj. Torej sem prišel na delo trikrat na dan, v času predvajanja oddaj, snemal pa jih je tehnik Jani Drev.

Spremenila se je, seveda, tudi tehnična oprema. Od stare opreme imamo le še mešalno mizo. Včasih smo oddajo snemali na trak in jo na traku tudi montirali za predvajanje, glasba je bila prav tako na trakovih, na gramofonskih ploščah in kasetah. Sedaj oddajo sicer tudi posnamemo na trak, vendar jo montiramo na mini disc in z njega predvajamo.

Štefan Mardetko: »Zelo rad imam glasbo, sem tehnični tip in zato mi je delo v razglasni postaji v veliko veselje!«

Tudi glasba je na drugih nosilcih, največ na mini discih in zgoščenkah. Imamo pa precejšnjo fonoteko na trakovih, ki so še uporabni. Pri delu si pomagamo tudi z računalnikom. Vse te tehnične spremembe so prispevale k večji kakovosti oddaj. Tudi način snemanja oddaj je drugačen. Včasih smo oddajo montirali sproti, kar pomeni, da je moral biti napovedovalec tako dolgo v studiu, da je bila pripravljena celotna oddaja. Sedaj pa posnamemo le besedilo, jaz pa ga nato opremim z glasbo, dodam najavne špice...

Tehnično smo napredovali tudi v tem smislu, da sem sedaj za vse dovolj le jaz, včasih pa nas je bilo veliko več in smo delali v dveh izmenah. Že precej let uporabljamo časovno stikalo, ki poskrbi za avtomatski vklop radia ob nastavljeni uri. Razglasna postaja je ves čas tehnično pripravljena tako, da bi lahko oddajala v eter, torej postala »prava« radijska postaja. Povem naj še, da je v vseh teh letih razglasna postaja oddajala neprekinjeno, če kdaj in to je bilo redko, je zatajil človeški faktor – kdaj se je kakšen tehnik zjutraj zaspal,« je svojih 22 let pri radiu povzel Mardetko, ki

danes poleg dela pri radiu skrbi tudi za avdio vizuelna sredstva in je skrbnik učilnic.

Pa vsebina radijskih oddaj? Spremenila se je veliko ali pa malo. Nekdaj in danes je program internega radia namenjen obveščanju zaposlenih o dogajanju v podjetju in njegovemu delovanju v okolju Šaleške doline ter razvedrilu zaposlenih. Slednjemu služita predvsem glasbeni program in sredina oddaja čestitk. Namen internega radia je tudi izobraževanje, ozaveščanje zaposlenih, zato so v njegovi vsebini tudi zanimivosti, nasveti za zdrav življenje, rekreacijo. Poleg govorjenega dela program popestrijo pogovori, posneti na terenu ali s sobesedniki v studiu, reportaže s terena. Danes spada interni radio v službo Razvoj kadrov. Vodja programa je Dragica Marinšek, ki oddaje tudi bere, v njeni odsotnosti pa oddaje pripravlja in bere vodja internega komuniciranja in avtorica tega prispevka.

Naj končamo tako, kot boste na dan izida tega Rudarja slišali na radiu: »To je bila petkova oddaja, želimo vam prijeten konec tedna in srečno!«

Diana Janežič

22. oktobra 1975 je z rednim oddajanjem začel interni radio v Rudniku lignita Velenje, in sicer iz studia razglasne postaje, urejene v prostorih upravne zgradbe v Starih Prelogah. Sicer je oddajal že nekaj let prej, občasno, priložnostno.

Tistega studia ni več, prve oddaje nismo shranili na noben nosilec zvoka, ljudje, ki so takrat ustvarjali program, so upokojeni. A interni radio nadaljuje svoje delo, opravlja svoje poslanstvo internega komuniciranja z zaposlenimi.

Sejem je priložnost za večjo prepoznavnost

Na 38. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju se je naša povezana družba HTZ IP letos samostojno predstavljala četrto, prvič pa se je pred leti predstavila skupaj z drugimi družbami poslovnega sistema.

Glavnina letošnje predstavitev HTZ IP na 38. MOS je bila namenjena predstavljanju eksternih programov, to so INOX, ESTO, SIPO, Prostudio, MODEO in Pralnica, nekaj prostora pa so namenili tudi rudarskemu programu.

Kot pomembno so ocenili, da so ohranili isti razstavni prostor kot že nekaj let, to je v hali L, letos pa so posebej poudarili, da so razstavni prostor v celoti opremili sami. »Vse, kar ste lahko videli na našem razstavnem prostoru, smo izdelali sami.

Opravili smo vsa potrebna mizarstva dela in naredili lesene dele ter elektro instalacije, naši izdelki so bili pohištvena oprema iz nerjavnih materialov, multimedijška predstavitev, slikovni dodatki... Tako smo lahko obiskovalcem pokazali, kaj vse znamo narediti,« je predstavitev opisal komercialist **Slobodan Mrkonjić**.

Sicer pa so predstavitev zastavili tako, da bi povečali prepoznavnost posameznih profitnih centrov in promovirali njihovo blagovno znamko.

Da je sodelovanje na sejmihi potrebno za promocijo podjetja, povečanje prodaje, iskanje novih kupcev in drugih poslovnih partnerjev, je prepričan direktor HTZ IP **dr. Vladimir Malenković**: »Usmeritev našega podjetja glede tega je jasna in tudi po reorganizaciji je eno naše področje prioriteto usmerjeno na tržišče. Na podlagi sodelovanja na sejmu v preteklih letih ugotavljamo kori-

Razstavni prostor sta si ogledala tudi dr. Vladimir Malenković, v sredini, in Bojan Voh, desno.

sti in to, da nas poslovni partnerji že bolj jasno prepoznavajo. To je na drugi strani tudi posledica bolj jasnega profiliranja dejavnosti posameznih profitnih centrov.

Naš razstavni prostor pogleda veliko ljudi, nenazadnje je naša lokacija takoj ob vstopu v dvorano

L, in veliko je med njimi zgolj radovednežev. Vodimo pa natančno evidenco poslovnih obiskov, med katerimi so potencialni ali obstoječi kupci, dobavitelji. To je zasnova nadaljnjih aktivnosti pri prodaji in veliko poslov smo kasneje sklenili prav na osnovi na-

vezanih stikov na sejmu,« je povedal.

Med razstavljalci na sosednjih razstavnih prostorih je bilo opaziti veliko sorodnih dejavnosti, kot jih razvija HTZ. Kot je povedal dr. Malenković, je konkurenca neizprosna, tako na področju elektro dejavnosti, nerjavnih tehnologij, oblikovanja, vendar je to svet, v katerem delujejo in morajo najti svoje mesto. »Sedanja perspektiva naših eksternih programov je vedno bolj samostojno

delovanje, pri čemer se že srečujemo z našimi neposrednimi konkurenti, in ob tem se zavedamo, da bo konkurenčna bitka še močnejša v prihodnjih letih,« je realen dr. Malenković.

Predstavitev na sejmu je pozitivno ocenil tudi direktor za razvojno področje HTZ IP **Bojan Voh**, posebej za tiste programe, ki se intenzivno usmerjajo na trg in se nameravajo v prihodnjih letih osamosvojiti iz glavne družbe.

»Za to so potrebni ključni kup-

ci in te se prav gotovo spozna na sejmu. Tudi naša letošnja predstavitev je bila zastavljena tako, da bi pritegnila te kupce,« je povedal Voh.

Sodelovanje HTZ IP na MOS nobeno leto do sedaj ni ostalo neopaženo tudi pri organizatorjih. Letos je HTZ IP za svojo predstavitev dobil bronasti ceh Obrtne zbornice Slovenije.

Diana Janežič

Aktivnosti inštituta ERICo v Črni gori

Občina Pljevlja se zaradi svoje elektroenergetske dejavnosti srečuje z zelo podobnimi okoljskimi problemi, kot jih je imelo naše okolje v preteklosti, zato so za izvajalca tudi izbrali ERICo Velenje. V Inštitutu za ekološke raziskave program varstva okolja izdelujejo v dveh etapah, vsaka bo trajala po 8 mesecev. Pred dopusti so pričeli pripravljati poročilo o stanju okolja, v pripravo katerega so vključili predstavnike podjetij, občine in javnosti.

V Pljevljah so na prvi delavnici v začetku junija evidentirali najbolj pereče okoljske probleme. Naslednji korak v tem projektu bo izdelava akcijskega programa, ki bo v skladu z načeli trajnostnega razvoja in Lokalne agende 21.

Julija je Velenje in ERICo obiskala devetčlanska občinska in gospodarska delegacija, ki so jo sestavljali predstavniki vodstva občine Pljevlja ter vodstvu tamkajšnjega premogovnika in termoelektrarne. V Šaleški dolini

so jim gostitelji organizirali vrsto sestankov, ogledali so si inštitut ERICo Velenje, Premogovnik Velenje, Termoelektrarno Šoštanj in Komunalno podjetje Velenje ter se seznanili s potekom ekološke sanacije Šaleške doline.

V septembru je ERICo z občino Pljevlja podpisal še eno pogodbo, in sicer za idejno ureditev rekreacijskega območja Kosanica (»EKO Kosanica«).

Matjaž Šalej

V začetku leta je ERICo Velenje podpisal pogodbo z občino Pljevlja v Črni gori za izdelavo programa varstva okolja (Lokalni ekološki sanacioni program - LEAP) na podlagi mednarodnega razpisa.

Sanacija TEŠ je izboljšala okolje

25. in 26. avgusta je v Hotelu Paka potekala mednarodna konferenca z naslovom Ekološka sanacija termoelektričnih objektov in uporaba bioindikacijskih metod.

Konferenco je organiziral Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje s sofinanciranjem Evropske unije iz Phare Sklada za male projekte Slovenija/Avstrija 2002. Znanstveno srečanje sta finančno podprla tudi Termoelektrarna Šoštanj in Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Srečanja se je udeležilo 50 udeležencev iz Slovenije in tujine.

V minulih desetletjih so čedalje večje energetske potrebe Slovenije ob povečevanju proizvodnje zahtevale vedno večji davek z onesnaževanjem okolja, tudi v Šaleški dolini. Tako sta se država in vodstvo Termoelektrarne Šoštanj odločili za izvedbo ekološke sanacije termoelektričnih objektov, ki so jo izvedli s postavitvijo dveh naprav za čiščenje dimnih plinov v letu 1995 in 2000.

Opravljeni so bili tudi drugi ukrepi, ki so zmanjšali onesnaževanje. Izgradnja čistilnih naprav je zmanjšala vsebnosti žveplovega dioksida v ozračju Šaleške doline z 80.000 ton na leto v letu 1991 na nekaj manj kot 8.000 ton v letu 2004. S tem je postala Šaleška dolina šolski primer dobre in ustrezno izvedene ekološke sanacije.

Za spremljanje stanja so izredno pomembne redne meritve emisijskih in imisijskih koncentracij v okolju. Vedno bolj pa pridobivajo na pomenu tudi raziskave neposredno na organizmih – tako imenovanih bioindikatorjih. Z zaključkom sanacije se je pojavila težnja po primerjavi stanja pred in po izvedbi ukrepov. Prav v te namene pa so v ERICu tudi pripravili primerjalni projekt in konferenco.

Prvi dan konference je bil predstavljen tematski sklop o trajnostnem razvoju in emisijah v ozračje, o bioindikaciji vodnih in gozdnih ekosistemov, bioindikaciji skozi študije primerov v

Direktor dr. Uroš Rotnik je predstavil strategijo Termoelektrarne Šoštanj

Šaleški dolini ter različnih možnosti vrednotenja vplivov na okolje. V okviru prvega dne so udeleženci poslušali osemnajst tem, pri katerih so predavatelji nazorno prikazali in obravnavali stanje okolja v Šaleški dolini s predstavitvijo rezultatov raziskovalnega dela pred in po izvedbi sanacije Termoelektrarne Šoštanj.

Drugi dan je bil namenjen predstavitvi rezultatov študije »Termoelektrarna Šoštanj in čezmejno onesnaževanje zraka v letih 1987-2004«, ki so ga v zadnjem letu izvedli v ERICu s sodelovanjem Univerze v Gradcu - Inštituta za rastlinske znanosti in Univerze v Ljubljani, oddelka za aplikativno botaniko. Rezultate raziskav je predstavilo sedem predavateljev. Poudarek je bil na primerjavi stanja v okolju na področju bioindikacije gozdnega ekosistema, citogenetske bioindikacije, kmetijskih rastlin in ozona ter lišajem kot bioindikatorjem.

Predstavljene ugotovitve so potrdile izboljšanje stanja v Šaleški dolini v primerjavi z letom 1987, potrdile pa so tudi nujnost izgradnje obeh čistilnih naprav

v TEŠ in zagotovitev uspešnosti njenega delovanja. Primerjava z avstrijsko Štajersko in Koroško je pokazala, da so izbrane bioindikacijske metode potrdile pozitivne spremembe tudi na ozemlju naših sosedov. Udeleženci konference so ob koncu vtise dopolnili še z ekskurzijo po Termoelektrarni Šoštanj.

Z uporabo bioindikatorjev in z biomonitoringi lahko dejansko spremljamo vpliv okoljskih dejavnikov na izbrane organizme. Zato so bili sodelujoči ob zaključku konference enotni, da so opravljene bioindikacijske raziskave prinesle pozitivne izsledke. Želja raziskovalcev z obeh strani meje pa je, da se z izbranimi metodami za sledenje vplivom v okolju nadaljuje tudi v prihodnje, kajti le večletne raziskave lahko pokažejo realne trende v našem okolju.

Več o projektu in konferenci lahko preberete na spletnih straneh ERICo Velenje: <http://www.erico.si/phare/>!

Matjaž Šalej

Novi direktor napoveduje razvoj

Janez Sevcnikar v Telkom sistemih ni nepoznan, saj je z vsemi zaposlenimi v Telkomu sodeloval že s svojim dosedanjim delom pri številnih projektih, tako na področju inštalacij, zaključevanju mrež, brezžičnih inštalacijah, vzpostavljanju brezžičnih mrež. »Menim, da je kolektiv dober, združuje precej znanja, ker je sodelavcev malo, se poznajo med seboj, vedo kaj kdo zna, na koga se obrniti. Upam, da bodo tudi mene dobro sprejeli, da se bomo kmalu še bolje spoznali in da bomo dobro sodelovali,« je dejal Sevcnikar.

Večinski lastnik Telkoma sistemov je TrendNet. Kakšno vizijo, razvoj je zastavil novi direktor?

Sevcnikar: »Razvoj in nove programe bomo vsekakor zastavljali v dogovoru z obema lastnikoma, to je večinskim TrendNetom, d.o.o., in manjšinskim Premogovnikom Velenje.

Razvojni načrti Telkoma so že bili postavljeni pred letom. Med glavnimi projekti, ki že tečejo, naj izpostavim IP telefonijo. Podjetje ima lastni produkt IP Gateway TS 4200 iz družine Network Defenderjev, ki jih uspešno trži tudi TrendNet v Sloveniji, Evropi in na daljnem Vzhodu. IP telefonija je produkt, o katerem se veliko govori, je zanimiv, manj pa je zaenkrat še v praktični uporabi, čeprav bo sčasoma zagotovo postal trend na področju telefonije. Poleg telefoniranja namreč omogoča ogromno drugih koristnih storitev, kot so konferenčni klici, logiranje klicev, nastavitve vmesnikov z različnimi podatki...

Drugi pomembni projekt, ki je dolgoročnejši in ga bo Telkom še naprej razvijal, je avtomatizacija doma, s katero lahko med drugim na daljavo oziroma programirano vklopimo klimo, luči...

Zanimiv je tudi nov program Smarti, za katerega smo postali

zastopnik za Slovenijo. To je produkt, ki omogoča vizuelno identifikacijo osebe, to je bodisi prek biometrije, mimike, prstnega odtisa ali celo glasu, in je primeren za varovane prostore, stanovanja oziroma za vse prostore, kamor je dostop dovoljen le določenim osebam.

Telkom je v sodelovanju s TrendNetom sedaj postal tudi inštalater za ADSL na Celjskem območju in v septembru so se zaposleni izobraževali za opravljanje te storitve. Posle, po katerih je Telkom že dobro znan in uveljavljen v Šaleški dolini in okolici, bomo nadaljevali, nadgrajevali, hkrati pa podpirali razvoj, uvajanje in trženje novih programov, osvajali nove tehnologije ter sledili spremembam na našem področju, ki so zelo hitre.«

TrendNet je med računalniškimi podjetji uveljavljeno ime. V času, ko so sorodna mala podjetja propadala, je obstal, se razvijal naprej. To pa zato, pojasnjuje Sevcnikar, ker je vedno imel dobro vizijo, drzne ideje, sledil je razvoju tehnologij, uvažal nove programe, vlagal v znanje zaposlenih.

Danes je v TrendNetu zaposlenih skoraj 30 strokovnjakov, ki imajo veliko znanja in izkušenj s področja informatike. »Telkom lahko iz tega vira črpa znanje, izkušnje, poslovne navezave in hkrati oplaja delo TrendNeta s svojim znanjem pri programih, ki jih že uspešno trži. Skratka podjetji lahko zelo dobro sodelujeta in skupaj najdeta dobre rešitve za potrebe trga,« je prepričan novi direktor. V Telkom sistemih je sedaj 7 zaposlenih, od tega sta dva v prodaji, drugi pa so vzdrževalci telekomunikacij. Kot pravi direktor, je za sedanjí obseg poslov toliko zaposlenih dovolj, z razvojem novih programov pa bodo skušali zaposliti še kakšnega strokovnjaka. Janez Sevcnikar je

Janez Sevcnikar: »Zaposlene v Telkomu osebno poznam prek sodelovanja s TrendNetom.«

po poklicu računalniški tehnik, sedaj pa ob delu končuje študij na Ekonomsko-poslovni fakulteti v Mariboru, smer informatika. »Pripravištvu sem opravil v VLS Computers, kjer sem delal predvsem kot programer. Potem sem se zaposlil v Trendu, ki je bil predhodnik TrendNeta. Začel sem kot serviser, prevzemal in razvažal sem material, nato je moje delo postalo instaliranje in administriranje strežnikov, varnostna politika...

Kasneje sem postal vodja tehnične službe, nazadnje pa sem bil tehnični direktor TrendNeta.

Takšna poklicna pot, od spodaj navzgor, je bila zelo dobra, kajti spoznal sem vse dele procesa, vsa področja. Od tega, da sem vlekel kable, do tega, da sem načrtoval in vodil projekte.

Ves čas sem se izobraževal na mnogih področjih. Imam pridobljen certifikat Microsoft Professional in sem notranji presojevalec za ISO 9000,« je o sebi za konec povedal novi direktor Telkom sistemov.

Diana Janežič

Konec avgusta je skupščina Telkom sistemov za novega direktorja podjetja imenovala Janeza Sevcnikarja, do sedaj zaposlenega kot tehničnega direktorja TrendNeta. Posle je prevzel 1. septembra.

Nove naložbe in strateški partnerji

12. in 13. septembra se je v hotelu Barbara v Fiesi na prvem letnem kolegiju sestal razširjeni kolegij direktorice GOST, ki ga sestavljajo poleg nje še njen pomočnik, vodja gospodarskega področja ter vodje enot in področij.

Glavne točke, ki so jih obravnavali, so bile, ocena poslovanja do konca leta 2005, osnutek plana za leto 2006 ter razvojni projekti. Med slednjimi so najpomembnejši Golte, Vila Široko in Šolski center Velenje. Vsi terjajo tehten premislek, kajti pri vseh treh gre za precejšnja vlaganja v novogradnje ali dopolnitev ponudbe. »Vendar brez vlaganj tudi boljšega poslovanja ne moremo pričakovati,« je prepričana direktorica GOST-a **Sonja Krk**.

V ŠCV je GOST že dolgoletni ponudnik malic za dijake, študente in zaposlene, nudi pa jih v kletnih prostorih in kioskih pred ŠCV. Slednja sta poleti v požaru zgorela, zato so nabavili dva nova kontejnerja, vendar pa upajo, da bo to le začasna rešitev.

Skupaj s ŠCV namreč sodelujejo pri pripravi načrtov za pozidavo travnika med Splošno gimnazijo in tako imenovano »rdečo stavbo«. V njej naj bi pritličje zasedel GOST z veliko samopostrežno jedilnico, ki bi lahko bila tudi odprtega tipa in odprta cel dan, druga nadstropja pa naj bi zasedle specializirane učilnice.

»Najtežji del je ta, da smo investitorji jedilnice mi in bo treba zagotoviti sredstva. Vsekakor pa se zavedamo potrebnosti novih naložb in prepričani smo, da bi omenjena prinašala dohodek. Če bo šlo vse po načrtih, naj bi bil ta objekt pripravljen do naslednjega šolskega leta.«

Zadovoljni so, da so z dijaki našli skupni jezik pri ponudbi malic in omilili številne pritožbe, ne samo glede hrane, temveč tudi načina razdeljevanja v kletnih prostorih. »Povabili smo jih na ogled poteka razdeljevanja, težav, ki jih imamo zaradi neustreznih prostorov in tudi tako smo našli skupni je-

Sonja Krk: »Brez vlaganj v nove objekte ne moremo pričakovati boljšega poslovanja.«

zik,« pojasnjuje Sonja Krk.

Vila Široko je od letošnjega januarja v lasti potomcev družine Vošnjak in ti jo želijo prodati. GOST si je izposloval leto dni premora, da se v tem času odloči za nakup. »Glede Vile Široko moramo pripraviti dober načrt. Sami je ne bomo mogli odkupiti, smo pa zelo zainteresirani, da jo obdržimo, saj vidimo v njej zelo lep objekt, ki se ga da kvalitetno tržiti.

Res pa bo v njegovo ureditev – tako gostinskega dela kot sob – in ureditev okolice treba vložiti precej sredstev in dela. Prepričani smo, da ne manjka gostov, ki bi si privoščili višjo kvaliteto gostinskih storitev v takšnem okolju in ob vrhunski ponudbi. V tem smislu bomo tudi urejali Vilo Široko, če jo bomo kupili,« je odločna Krkova.

Lokal povsem drugačnega značaja, a s svojimi stalnimi strankami je bistro **Arkada**, kjer na dan prodajo med drugim okoli 80

malic, priljubljen je zaradi vrta in ponudbe pic. »Potreben je osvežitve s svetlejšimi barvami, prenoviti nameravamo kuhinjo in sanitarije, razmišljamo pa tudi o postavitvi zimskega vrta, ker bi s tem podaljšali sezono oziroma povečali zmogljivost v hladnejših mesecih,« našteva direktorica.

S poslovanjem v **hotelu Barbara** so v GOST-u zadovoljni, pa naj se primerjajo s konkurenco ali pa vzamejo v račun letošnje mokro poletje.

Zadovoljni so tudi z delom **Turistične agencije** in njeno končno lokacijo v stekleni direkciji, potem ko se je v zadnjih letih kar trikrat selila. Zaposlene v njej sicer ugotavljajo, da je obiskovalcev manj, kot jih je bilo v paviljonu Jurček na Cankarjevi cesti, se pa tisti, ki v agencijo pridejo, skoraj zagotovo odločijo za nakup katere od storitev.

Krk: »S prometom smo zadovoljni, še več pa si obetamo od trženja izletov v Šaleško dolino, ki

Namesto kioskov, ki sta pogorela, so postavili zabojnik, ki ga lahko uporabijo tudi na različnih prireditvah.

nastajajo v okviru gospodarskega združenja SAŠA regije za razvoj turističnih destinacij.«

Med lokale, ki jih trži GOST, se je v septembru vpisal tudi **Ribiški dom** ob Škalskem jezeru, ki je v lasti Ribiške družine Velenje. »Ker je lokal zaradi lokacije in ponudbe priljubljen med obiskovalci tega dela TRC Jezero, morda marsikdo niti ne bo opazil te zamenske. Obdržali smo tudi oseb-

je, skratka tisti, ki so že doslej radi zahajali vanjo, dobrodošli tudi naprej, drugi pa vabljeni na ribe in drugo gostinsko ponudbo!« je dejala direktorica GOST-a.

Iskanje strateških partnerjev

Pri oceni poslovanja v letu 20-05 so na letnem kolegiju ugotavljali, da bodo poslovali s pozitivno ničlo, čeprav so načrtovali več dobička kot lani. »Gostinstvu časi pač niso naklonjeni, stroški

naraščajo, gostje iščejo vedno nove lokacije, nenazadnje nam letos res ni bilo naklonjeno vreme, pa naj to ne zveni kot izgovor. V vseh lokalih se trudimo in tudi ugotavljamo, da obisk ni padel, prav gotovo pa bi ga lahko bilo več,« je kritična Sonja Krk.

Pa GOST-ova prihodnost? Stališče lastnika podjetja, Premogovnika Velenje, je, in to velja za vse povezane družbe v 100-odstotni lasti, da bi čez leta bil le njihov 25-odstotni lastnik. »Temu primerno smo direktorji usmerjeni v razmišljanjih o prihodnosti naših podjetij in intenzivno iščemo strateške partnerje, ki bi dali podjetju nov zagon s svežim kapitalom, trgi, strankami.

V GOST-u je za to precej priložnosti, kajti z raznolikimi dejavnostmi, ki jih opravljamo, smo lahko za koga privlačni. V našem podjetju 40 odstotkov prihodka predstavlja zagotavljanje prehrane za zaposlene, 17 odstotkov prihodka pridobimo v hotelu Barbara, ostalo pa z gostinskimi storitvami v lokalih in na prireditvah,« je sklenila Sonja Krk.

Diana Janežič

Ribiški dom ob Škalesem jezeru je priljubljena točka sprehajalcev, ribičev, rekreativcev, zato je po menjavi najemnika ohranil celotno ponudbo.

»Vsem rudarjem želim veliko zdravja in – hvala!«

Bovec. Prvič omenjen leta 1174, a njegova zgodovina sega v mnogo starejše čase – do rimske ceste čez Predel, do najdb iz starejše železne dobe. Danes privlači turiste od blizu in daleč, Slovenci pa ga velikokrat povežemo tudi z besedo »potres«.

Žal je ta beseda tudi mene popeljala na moj tokratni obisk Bovca, 30. avgusta. K družini Klavora, ki je takrat še domovala sredi Bovca, danes pa so morda že v novi hiši. Tisti, ki jo je ob zadnjem potresu, poleti leta 2004, v vse-slovenski akciji popotresne obnove Posočja doniral Premogovnik Velenje in tako prispeval eno od 25 novih hiš za najbolj prizadete družine.

Julij

Upokojeni rudar, miner. Od leta 1970 do 1995 je delal v italijanskem rudniku svinca in cinka Rajbelj. Bil je vodja čela. V rudniku je delalo 75 Bovčanov, vseh zaposlenih pa je bilo 1.700.

»Germanij, molibden, svinec, cink, uran, vse to smo pridobivali in vse so kupili Rusi. Jaz sem delal predore, napredoval, razis-

koval, miniral.

Potem je cena svinca padla, leta 1990 je prišla kriza in rudnik smo začeli zapirati. Leta 1995 sem imel 35 let delovne dobe in sem se upokojil.

Poročil sem se malo bolj pozno. Žena ni mogla zanositi in bil sem štiri mesece v bolnišnici, da se mi je telo malo očistilo teh kovin, potem pa sva dobila hčerko, čez nekaj let še sina. Kadar smo kopali že zelo globoko in je bilo zračenje slabo, so izmerili tudi 3 ali 4 rentgene radona! Ogromno!

Na moje zdravje so slabo vplivale tudi vibracije pri vrtanju vrtin. Prste na rokah imam praktično »mrtve«, kajti imam uničene kapilare. Glede poklicne bolezni plumbemije, za katero zbolijo tisti, ki delajo s svincom, sem opravil specialistični pregled pri zdravniku v Vidmu in je pokazal, da so moje vrednosti na meji. Sevanje naj bi se iz telesa odstranilo v 10 do 15 letih, zato zdaj veliko delam, da se potim in čim prej sčistim,« razlaga Julij svojo poklicno pot in vse ob njej.

Je pa Julij tudi gozdar, lovec, žagar, popravljalec strojev, tesar, zidar, mesar, pastir, sirar, čebelar, kmet – vse to namreč zna početi in še gotovo kaj. Pa z vsem tem tudi kaj zasluži? »Ne, za služiti denar pa jaz nisem usposobljen. A vam povem nekaj, v življenju ogromno zaslužimo, če imamo zdravje. Delam lahko, državi plačam davke in zvečer ležem sit v posteljo. Kaj bi še hotel?« je prepričan Julij.

Meta

Gorenjka, doma iz Radovljice. Ekonomska tehničarica, ki je nazadnje delala v jeseniški železarni, potem pa po rojstvu prvega otro-

ka ostala doma. Njen dom je postalo Bovško. Zdaj skrbi za dom, 8 koz, 30 ovc, velik vrt in sadovnjak, veliko pomaga Juliju pri vseh delih. Ob stari hiši je imela veliko toplo gredo, za katero ji bo ob preselitvi najbolj žal. A vse se da začeti znova.

Skupaj z Julijem pridelava mleko, skuto, sir, jajčka, med, zelenjavo, zelišča, sadje, koline, a predaleč so kraji, kjer bi vse to lahko prodajala. »Danes gospodinje raje kupujejo v trgovini,« meni. In še največ svojih pridelkov razda. Denarja pri hiši ni veliko, živijo z Julijevo pokojnino, vsak tolar trikrat obrnejo, preden gre iz hiše. Stroškov pa ni ne konca ne kraja.

Ana

Letošnji prvi september je bil zanj velika sprememba. Ne zaradi skorajšnje selitve v novo hišo, ki se je ne veseli, saj stara hrani vse njene spomine in doživetja. Prvi september jo je odpeljal od doma, v Radovljico, kjer bo sedaj vsaj 4 leta stanovala pri stricu in se z vlakom vozila v 15 km oddaljene Jesenice v gimnazijo. Kasneje bi rada študirala jezike in bila prevajalka.

Samozavestno, samostojno, simpatično, nasmejana, odločno dekle je, ki bo gotovo doseglo svoje cilje. Morda jo bodo ti privedli tudi nazaj na Bovško.

Jože

»Po eni strani sem vesel nove hiše, po drugi pa ne. Imel bom svojo sobo, ampak imel bom pa dalje do šole,« je bil zgovoren Jože, ki je začel hoditi v osmi razred devetletke. A do šole bo imel tako blizu le še dve leti, potem bo šola veliko dlje, izven Bovca. Rad bi bil pilot, a bo verjetno najprej električar.

Zdaj so njegovo veselje živali pri hiši, pomolze kože, igra se z mucami. Ob mojem obisku je bil glavni ključar, ponosno je odklenil novo hišo, razkazal prostore, posebej poudaril, kje je njegova soba.

Hiši

Stara je preživela tri potrese. Prvega že leta 1976, ko jo je Julij še gradil. Vsak potres jo je malo načel, razmajal, popokal stene, zagotovo tudi temelje in nosilne stene. Popravila so držala do naslednjega potresa, a zadnji, lan-

ku... Zdaj ne bo treba več s kolesom na grunt.

»Več kot leto dni je minilo od potresa in zdaj se bomo le selili. A je prišlo kar prav, če bi se namreč morali prej, ne bi imeli časa. Mi moramo najprej postoriti vsa kmetijska dela – paša, koš-

Klavorovi: Ana, Jože, Meta, Julij pred staro hišo

ski, ji je vzel stabilnost.

Potrgal je tudi vodovodne cevi in povzročil poplavo. Postelje so plavale in veliko pohištva se zdaj ne bo dalo seliti. Hišo bo treba podreti.

Tudi Klavorovim bi tako kazalo, če bi hoteli ostati v njej in varno bivati na starem naslovu. Zato pa je po svoje sreča, da so se znašli na seznamu tistih najbolj prizadetih, ki so se oziroma se bodo selili v nove hiše.

Tudi sosednje hiše v stanovanjskem naselju individualnih hiš na koncu Bovca so poškodovane. Večino so že pokrpali, pa razpoke znova prihajajo izza fasad. Počena so dvorišča, vrtovi. »Tu čez naše naselje je šel tokratni potres,« pojasni Julij.

Nova hiša je lepa, svetla, trdna. Postavljena je na Klavorinem »gruntu« na robu Bovca, s čudovitim razgledom na Prestreljenik in Kanin, ob hlevih za ovce in koze, ki sta jih Julij in Meta sama zgradila, ob vrtu in njivah, dveh hektarih najetih pašnikov, gozdu, skednju, čebelnjaku, kokošnjaku,

nja, spravljane sena, lesa, delo na njivi, izdelovanje sira, zdaj pa bo ravno čas za selitev,« je vesel Julij.

Pa stara hiša in parcela? »Ja, občina jo je vzela in jo bo prodala nekomu. Jaz sem imel drugačne ideje, namreč želel sem jo tržiti in zanjo dobiti lep grunt. Pa so rekli, da se ne da.

Če se pa ne da tako, potem pa želim, da tisto parcelo dobi donator, torej zdaj Premogovnik Velenje, in zgradi počitniško hišo za svoje zaposlene. Pa so rekli, ne, Julij, ti si dobil novo hišo, ta parcela gre pa občini. Nič se ni dalo pogajati, vzemi ali pusti!«

In so, seveda, vzeli, z veseljem. Delo je zdaj pri hiši ali pa hiša pri delu, mir imajo, pa vendar je za ovinkom mesto.

Hvaležni so zanj rudarjem in vsem, ki so bili pripravljeni pomagati. »Naša družina je med najbolj revnimi, ki so dobili nove hiše. Imava pa zdravje in to želim tudi vsem rudarjem! Hvala!« je sklenil Julij.

Diana Janežič

Pravljični svet Pike Nogavičke

Zadnji teden v septembru se bo znova trlo otrok ob Velenjskem jezeru. In vsi bodo prišli v glavnem zaradi ene deklice, to je Pike Nogavičke, ki bo na veliki oder ob restavraciji Jezero stopila v nedeljo, 25. septembra, ob 16. uri.

Od župana Srečka Meha bo prevzela lento županje Velenja in za en teden zavládala mestu in otroškemu svetu. Z igrami, zabavo, plesom, glasbo, lizikami in sladkorno peno. 16. Pikin festival, zaščitni znak Velenja, Slovenije, bo letos navduševal tisoče otrok med 25. septembrom in 1. oktobrom. Vodja programskega sveta je **Matjaž Černovšek**, ki diha s festivalom že vseh 16 let.

Rudar: »Kakšno vsebino ste festivalu dali letos?«

Černovšek: »Vezna vsebina letošnjega festivala je pravljica, to pa zato, ker je letos veliko manifestacij, ki so tako ali drugače povezane z otroško literaturo ali njenimi znanimi avtorji. Tako je letos, na primer, 60-letnica izida prve knjige o Piki Nogavički, 200-letnica rojstva Hansa Christiana Andersena.

Sicer pa bodo tisti, ki festival redno spremljajo, prepoznali v njem vse dobro znane sklope, ki bodo, seveda, letos imeli novo vsebino, torej pravljico. To bodo ustvarjalne delavnice, gledališke, plesne in glasbene predstave, razstave, humanitarna akcija, Pikin pohod...«

Rudar: »Ena od stalnic festivala je tudi častno pokroviteljstvo. Komu ste letos podarili to vlogo?«

Černovšek: »Častna pokroviteljica je letos Lila Prap, slovenskim otrokom dobro znana pesnica in ilustratorica. Z nami bo vsaj dva dni. Je izredno uspešna slovenska avtorica z velikim mednarodnim ugledom. Le nekaj dni pred prihodom v Velenje bo gostovala na velikem knjižnem festivalu v Iranu, dobro jo poznajo v Veliki Britaniji, njene knjige pa so prevedene v 30 svetovnih jezikov in so izšle na vseh kontinentih.«

Rudar: »Stalnica postaja tudi lokacija Pikinega festivala. To bo znova TRC Jezero. Vam ta

lokacija ustreza?«

Černovšek: »Seveda. Prvič smo se preselili pred tremi leti in vzrok za to je bila prenova Rdeče dvorane, potem pa smo v TRC Jezero ostali. Lokacija ustreza nam, organizatorjem, še bolj pa zagotovo otrokom in njihovim spremljevalcem. Zahteva sicer nekaj več logističnih rešitev, drugačno postavitve, a prostor je velik in mnogo bolj varen, kot je središče mesta in ponuja veliko različnih možnosti postavitve objektov, dejavnosti. Menim, da so ga obiskovalci že prvo leto zelo dobro sprejeli.«

Rudar: »Prav ta sprememba lokacije je vplivala morda tudi na druge premike pri organizaciji festivala. Namreč, na območju TRC Jezero naj bi postavili Pikino deželo, festival pa ste uspeli registrirati tudi kot blagovno znamko. Kaj to pomeni za organizatorje in za festival v prihodnje?«

Černovšek: »Letos bomo imeli 16. Pikin festival. Postal je zaščitni znak Velenja in Šaleške doline, ne poznajo ga več samo slovenski otroci in starši, ampak ga promoviramo tudi čez mejo v Avstriji in Italiji, sodelujemo z Nemčijo, Nizozemsko, Bosno in Hercegovino in Hrvaško. In ker postaja vedno bolj znan kot dobra prireditel, je vedno bolj privlačen tudi za tiste, ki bi ga želeli kopirati in kaj zaslужiti z njegovim imenom.

Osnovna ideja pri registraciji blagovne znamke pa je bila zaščita festivala, to je vsega, kar je bilo ustvarjenega v 16 letih, vseh idej in dela članov programskega sveta. To je hkrati tudi naložba v prihodnje, kajti zagotavlja trdnost, umestitev v prostor in čas ter preprečuje zlorabe.

Pikin festival je vključen tudi v projekt Pikine dežele, in sicer sedaj kot svetovalec. Nam vsekar odgovarja vsak nov objekt,

urejena infrastruktura, promocija. Prepričan pa sem, da se bomo lahko, ko bo Pikina dežela narejena, povezovali tudi vsebinsko, programsko.«

Rudar: »Omenili ste programski svet. Kdo so ti ljudje, ki vsako leto izvedejo celotno organizacijo festivala?«

Černovšek: »To smo ljudje najrazličnejših poklicev in iz različnih dejavnosti, družijo pa nas volja, ideje, skupni interesi in minulo delo pri festivalu. Nihče od nas pri festivalu ni zaposlen, ampak imamo vsi druge službe, zato vlagamo v festival predvsem veliko prostega časa.

Programski svet pripravi zasnovo festivala, vse potrebne tiskovine, opravi vse potrebne dogovore, pri izvedbi festivala pa sodeluje veliko večja ekipa. Poveča se za okoli 250 ljudi, to pa so predvsem mladi, dijaki in študentje, brez katerih festivala, kakršen je, ne bi bilo. To so Pike mentorji, vodiči, pomočniki, tehnični pomočniki...«

Če imate doma Piko ali Pikota, če je v vas še kaj otroka, na 16. Pikinem festivalu zagotovo ne boste manjkali! Njegove vsebine so poleg tega zanimive tudi za odrasle.

Diana Janežič

Prijateljske vezi za dvig poslovnih odnosov

Poslovni partnerji iz tujine in Slovenije so se v petek zbrali v Arboretumu Volčji potok, kjer so odigrali golf turnir, to je športni del srečanja, ki so ga dodali pred petimi leti. Tisti, ki tega športa ne obvladajo, pa so si ogledali staro Ljubljano. Petkovo popoldne je bilo namenjeno kvalifikacijam za tradicionalni teniški turnir, v soboto pa je na teniških igriščah šlo zares.

Tokrat je organizatorjem v soboto nagajalo vreme, vendar so teniške dvoboje v moških dvojicah in pri ženskah posamezno odigrali v Beli dvorani, vse druge prireditve pa pod šotorom. Tisti, ki ne igrajo tenisa, so se pomerili v metanju pikada, namiznem nogometu in streljanju z lasersko puško.

Mag. Marko Mavec, predsednik DIT, je po srečanju povedal, da so letošnji poslovni dnevi bili posebej svečani, saj so potekali v znamenju praznovanja 130-letnice Premogovnika Velenje. »Ocenjujem, da so tudi letošnji poslovni dnevi uspeli. Pomembni so zato, ker so priložnost, da se s poslovnimi partnerji srečamo v sproščenem ozračju, kjer je glavna vsebina druženje, pogovor, zabava, športno tekmovanje, kajti sicer se srečujemo v naglici, na sestankih in pri sklepanju poslov. Na takšnih srečanjih sklenemo tudi prijateljske vezi in tako na višji nivo dvignemo tudi naše poslovne odnose.

Iz tuje je tokrat prišlo več kot 20 poslovnih partnerjev, od domačih pa so prišli iz cele Slovenije. Naše vodilo je, da povabimo tiste naše kupce in dobavitelje, ki so strateškega pomena za poslovni sistem in s katerimi imamo sklenjene redne posle.

Tradicionalni spremljevalec poslovnih dni je tudi bilten, v ka-

terem med drugim predstavimo poslovni sistem in s tem izrabimo priložnost, da poslovnim partnerjem predstavimo celotno paleto naših izdelkov in storitev. Ugotavljamo namreč, da precej naših kupcev pozna le del naše ponudbe in so presenečeni, ko spoznajo, kaj vse podjetja v poslovnem sistemu še ponujajo.

Omenim naj še organizatorje. Morda na prvi pogled organizacija takšne prireditve ni videti zapletena, pa je vendarle treba poskrbeti za veliko malenkosti, da na koncu uspe. To je predvsem delo članov predsedstva DIT, pa tudi veliko drugih naših sodelavcev, ki pri organizaciji in med potekom skrbijo, da vse zadeve tečejo urejeno. Vsem se ob tej priložnosti zahvaljujem za ves trud in predvsem prosti čas, ki so ga vložili v to delo!« je sklenil mag. Mavec.

Vrnimo se k tekmovalnemu delu srečanja! Na turnirju v **golfu** je letos sodelovalo več kot 40 igralcev, kar kaže na porast priljublje-

stal Drago Fabijan, neto pa Samo Žolger. Drugi je bil Andrej Blažič in tretji Evgen Dervarič.

V **tenisu** je pri **moških** zmagala dvojica Robert Slemenik Darko Dimec, ki je v finali igri bila boljša od dvojice Darko Lihtineker Srečko Ledinek. Tretja sta bila Jure Goličnik in Samo Žolger.

Pri **ženskah** je v **tenisu** zmagala Štefka Lesjak pred Jožico Peterlin in Darjo Rehar.

V **pikadu** je zmagal Miran Hudournik, v **ročnem nogometu** dvojica Aleš Purg in Toni Vuzem, v

16. in 17. septembra je potekalo že 16. srečanje poslovnih partnerjev poslovnega sistema Premogovnika Velenje, ki ga organizira društvo inženirjev in tehnikov.

nosti tega športa, saj se je prvega turnirja udeležilo le ducat tekmovalcev. Bruto zmagovalce je po-

streljanju z lasersko puško pa je bil najboljši Stane Sovič.

Diana Janežič

Možgani, učenje in spomin

Večer. Pred spanjem še pravljica za lahko noč. »Zajec je velik, zajček je majhen. Zajec ima velika ušesa, zajček...« Oba z ženo sva obnemela. Zadržana in srečna. Pravljico, ki jo je imel mali sin najraje, je tokrat ob odprti knjigi povedal sam. Kot da bi jo brał. A se je po nekaj večerih naučil na pamet.

Učenje. Spremlja nas vse življenje; od rojstva do smrti. Brez spomina bi bilo nično. Možgani našega prednika, ki je živel pred približno 1,6 milijona let, so v povprečju tehtali le 900 gramov. Sodobni človek živi in misli z možgani, ki so v povprečju težki 1.350 gramov. Vsaka človeška generacija je tako povprečno pridobila trideset tisoč novih živčnih celic - nevronov. Večino novih nevronov vsebuje možganska skorja.

Poskusi na živalih kažejo, da področja čutne in gibalne skorje lahko deloma spreminjajo svojo funkcijo, če jih k temu prisilimo s ponavljajočimi in posebej načrtovanimi dražljaji. Pri slepih ljudeh opažajo, da se ob branju Braillove pisave aktivirajo področja vidne skorje. Sposobnost prilagajanja možganov novim nalogam s spreminjanjem namembnosti kortikalnih področij je dokaz, da vpletene nevronske zanke niso specifične za določene naloge, ampak delujejo na dokaj neodvisen način.

Nekatera področja možganov so pri hudo zanemarjenih otrocih lahko precej manjša kot enaka področja pri zdravih otrocih.

Novorojenčki lahko izgubijo že polovico svojih nevronov, še preden se rodijo. Vzrok je v redčenju in propadanju nepotrebnih nevronov, ki ne dobivajo dovolj signalov. Otroci znajo pri dveh letih tudi do 300 besed več od svojih vrstnikov, če se starši z njimi pogovarjajo bolj intenzivno.

Čeprav možgani predstavljajo le 2 odstotka celotne telesne teže, porabijo 20 odstotkov vsega kisika. Kisik je nujen za preživetje nevronov. Trajne poškodbe nastanejo, če je njegov dotok prekinjen le za 10 minut. Meritve možganske aktivnosti pri enoletnih otrocih kažejo, da njihova čelna skorja (ki predstavlja sedež mišljenja in logike) tvori stike med nevro-

ni tako hitro, da porablja enkrat več energije kot pri odraslem človeku. V prvem mesecu življenja število sinaps (stikov med dvema nevronoma) poskoči s 50 trilijonov na 1 kvadrilijon. Če bi tako hitro raslo tudi dojenčkovo telo, bi se v tem času zredil s 4 na 80 kilogramov telesne teže.

Branje na glas spodbuja razvoj otrokovih možganov. Razvoj možganov ima sicer svoj ritem. Določeni predeli in z njimi povezane sposobnosti se razvijajo po korakih. Pri treh mesecih starosti se najbolj intenzivno razvija vidna skorja. Otrokova sposobnost učenja se ob spodbujajočem okolju lahko poveča tudi za četrtno.

Učenje ni samo šolska zadeva

Nekatere stvari znamo že ob rojstvu. Takoj ko se rodimo, začnemo dihati, znamo sesati, kašljati... Kasneje pa se v življenju veliko naučimo. Učenje je spreminjanje vedenja na osnovi izkušenj. Učimo se na različne načine, hote ali nehote. Preprosti obliki učenja rečemo pogojevanje. Bolj znana oblika je učenje s poskusi in zmotami.

Veliko pogostejše pa se učimo s posnemanjem. Na ta način se naučimo vseh oblik izražanja čustev. Naučimo se govoriti jezik, večine hišnih opravil, naučimo se obnašanja. Največkrat pa uporabljamo besedno učenje.

In kako lahko izboljšamo učinke učenja? Najprej si moramo postaviti cilj - koliko česa se želimo naučiti in do kakšne mere. Za učenje si pripravimo vse potrebno - učbenik, zvezek, kasetofon, računalnik. Določimo si čas, ko se bomo učili. Začetek in konec.

Določimo si prostor za učenje. Odstranimo vse, kar bi nas lahko motilo. Poskrbimo za prijetno vzdušje - glasba, primerna temperatura prostora, svetlost, zrač-

nost. Ko se lotimo snovi, si najprej ogledamo naslove. Nato snov enkrat preberemo v celoti (na primer, vsa tri poglavja skupaj). Drugič preberemo samo najvažnejše dele. Ob tem podčrtamo besede, ki so za nas nove in se nam zdijo pomembne. Izpišemo si vprašanja in pomembne besede, ki se jih moramo naučiti na pamet. Naredimo si miselni vzorec. Za različne skupine podatkov uporabljamo različne barve.

Snov utrjujemo tako, da preberemo vprašanje in poskusimo nanj odgovoriti. Vedno preverimo, koliko smo vedeli. Ko se znajdemo v novem položaju, v katerem bi radi kaj dosegli, moramo uporabiti mišljenje. Možgani se takoj prilagodijo novi situaciji. Odrinejo vse informacije, ki nam jih pošiljajo čutila, poskušajo zadržati čustva in usmerijo vso energijo v centre za razmišljanje. Temu dogajanju pravimo osredotočenje - koncentracija, da bi se lahko v ce-

loti ukvarjali samo s problemom. Mišljenje lahko razdelimo na več korakov. Najprej določimo problem – v čem je težava. Nato iščemo možne rešitve. Jih poznamo

sami, jih pozna morda kdo, ki se je v podobnem položaju že znašel, ali so morda zapisane v knjigah ali revijah? Sledi izbira najustrežnejše rešitve. Na koncu preverimo, ali je rešitev rešila naš problem. Za ustvarjalno mišljenje je značilno, da poiščemo drugačno rešitev težave.

Včasih se nam rešitev porodi kar nenadoma, ne da bi o problemu posebej razmišljali. S problemom smo se očitno ukvarjali nezavedno. Rešitev se lahko včasih pojavi v sanjah ali kot nenaden preblisk. Včasih se trudimo z iskanjem rešitve, vendar se ves čas ukvarjamo z enimi in istimi rešitvami.

Tako se vrtimo v »zaprtem miselnem krogu«, ki ga ne moremo zapustiti. Vse bolj smo prepričani, da ni nobene rešitve. Dobro je, da reševanje tega problema odložimo za nekaj časa ali poskušamo pogledati nanj s povsem novega zornega kota.

Kaj smo že včeraj jedli za kosilo?

V zadnjih nekaj desetih letih smo priča intenzivnemu raziskovanju na področju neuro-znanosti. V možganih se nahaja okoli 25 milijard živčnih celic. Med sabo so povezane z milijoni živčnih vlaken. Za njihovo medsebojno sporazumevanje (pretok informacij) skrbi bioelektronski tok, pa tudi snovi v celicah, katerih naloga je prenašanje informacij. Naš spomin temelji na medsebojno povezanem in usklajenem delovanju različnih delov naših možganov. Posebna hranila pomagajo nevronom ohranjati zdravo produkcijo celične energije s pomočjo vzdrževanja normalne mitohondrijske funkcije, z nevtralizacijo prostih radikalov in z ohranjanjem normalnega krvnega obtoka v možganih. Antioksidanti pomagajo vzdrževati medcelično komunikacijo in kapilarno prekrvitev. Možgane ščitijo pred prostimi radikali in s tem pred nastankom degenerativnih bolezni. Posledično se izboljšajo spomin, koncentracija in mentalna svežina. Če ne sprejemamo dovolj osnovnih snovi in nimamo temeljnih pogojev za normalno delovanje organizma, se začno pojavljati motnje, ki lahko privedejo celo do odmrtja določenega števila živčnih celic.

Rušilna moč prostih radikalov (maščobna peroksidacija) uničuje občutljive celične membrane in hkrati tudi same celice. Posledice so pomanjkanje energije, kronična utrujenost, degenerativne bolezni in problemi s pomnjenjem. Pri spominu ločimo dva dela: zmožnost shranjevanja in zmožnost priklicanja informacij. Shranjevanje je odlično, manj zanesljivo pa je priklicanje iz spomina. Med učenjem potrebujemo obdobje aktivnosti in počitka. Na ta način izboljšamo funkcijo priklicanja iz spomina.

Kratek čas po učenju, ko sprejemamo informacijo, priklicanje iz spomina močno naraste, nato pa upada. Zato je potrebno snov po-

navljati. Najprej takoj, po približno 40 minutah, ko si delamo zapiske in nato po enem dnevu. Ko si delamo beležke, nam pomaga ključna beseda ali fraza, s katero uredimo in zberemo informacije. Človek, ki povezuje misli, si bo izboljšal spomin in ustvarjalno moč.

Veliko tistega, kar smo »pozabili«, sploh nismo sprejeli, ker v obdobju učenja nismo bili dovolj pazljivi. Da bi si stvari dobro zapomnili, moramo biti pozorni. Imena moramo ponavljati in razvijati ter odkrivati asociacije. Spomin si vedno urimo z vajo.

Spomin okvarjajo številni dejavniki: alkohol, kajenje, različna pomirila, slaba prekrvavljenost možganov, nepravilno delovanje ščitnice, dolgotrajen močan stres, depresija, nepravilna in neredna prehrana, telesna in duševna ne dejavnost. Slednja pomeni tudi manj signalov in slabšo stimulacijo možganov, kar vodi v postopno zmanjševanje števila možganskih celic. Proces je mogoče upočasniti in celo preprečiti, če smo redno ustrezno telesno in psihično aktivni. Ob tem moramo poskrbeti tudi za ustrezno polnovredno prehrano z zadostno vsebnostjo holina in lecitina, vitamina C in E, cinka, selen in magnezija, ki je nujen za tvorjenje energijskih molekul in prenos dražljajev. Ljudje smo zaklad, poln neskončnega števila idej in zmožnosti. Veliko teh zakladov ostane za vedno skritih. Predvsem zaradi naše neaktivnosti in utapljanja v ležernem vsakdanu.

Zaradi zanemarjanja telesa in duše. Pa je treba tako malo. Poskrbeti moramo le za živahen srčni utrip, ki bo pognal kri po žilah do mišic in možganov. In za globok vdih, ki bo napolnil pljuča s kisikom. Ob tem pa poskrbimo še za urjenje spomina z igrami, šahom, križankami in kvizi, branjem in ponavljanjem. Letom življenja moramo dati vsebino in kakovost.

prim. Janez Poles,
dr. med.-internist

Počitnice malo drugače

Obljuba dela dolg in pred vami je kratek popis z našega potepanja po južnoafriški državi Namibiji, ki je neodvisna od leta 1990, torej leto več kot naša Slovenija. Bistvena razlika pa je v trajanju boja za neodvisnost, ki je trajal dolgih 20 let.

Je 40-krat večja, ima pa okoli 1,8 mio. prebivalcev. Razmerje med moškimi in ženskami je skoraj 1:1, pričakovana življenjska doba je 60 let pri ženskah in 57 pri moških. V glavnem se prebivalci ukvarjajo z živinorejo, poznana pa so nahajališča diamantov, rudniki uranove rude, zlata, srebra, bakra, svinca in cinka, ki so v glavnem v lasti tujih podjetij. In kje smo se Slovenci srečali s to državo? Mogoče se spomnite filma »Bogovi so padli na glavo«, kjer Bušman (prebivalec plemena te države) nese v domačo vas najdeno steklenico Coca Cole, ki jo je pilot odvrgetel iz športnega letala nad tem »koncem sveta«? Na tej poti se mu zgodi polno smešnih dogodivščin.

Priprave na to naše potepanje po prostranstvih Namibije se je pričelo že v začetku tega leta. Potrebno je bilo naštudirati precej literature, priskrbeti zemljevide, načrtovati našo 21-dnevno pot, rezervirati džipe, letalske karte, pridobiti vizo, narediti spisek opreme, zdravil in še kaj.

Let iz Muenchna v glavno mesto Namibije Windhoek je trajal skoraj 10 ur. Leteli smo na višini 11.000 m, zunaj pa je bilo -55°C. Na krovu Airbusa 360 družbe LTU je bilo 320 potnikov. Pristali smo ob sončnem vzhodu, termometer pa je kazal +5°C - na južni polobli je namreč zima.

Adrenalinske vožnje

Na letališču so nas že čakali naši jekleni prijatelji 4x4 Toyote - hilux 2,7. Opremljeni so bili z dvojnim bencinskim tankom 140 l, dvema ročkama po 20 l, ročko za vodo, kompletno kuhinjsko opremo, hladilnikom, dvema rezervnima gumama, kompresorjem, orodjem, dvema šotoroma na strehi in - volanom na desni. V državi se namreč vozi po levi. Prvi in tudi še drugi dan smo imeli

majčkene probleme z orientacijo na cesti, potem smo pa šibali. Poleg moje družine je bila z nami še družina iz Ljubljane, skupaj smo bili štirje odrasli in trije otroci. Pravih izkušenj z vožnjo

z džipi »off-road«, izven cest, ni imel nihče, razen 30 minutnega hitrega tečaja na vojaškem poligonu pri Vrhniku (bolje nekaj, kakor nič). Asfaltne ceste v Namibiji so samo v okolici večjih mest,

vse ostalo je bolj ali manj dober makadam, ki pa ga plužijo s plugi tako kot pri nas sneg. Seveda pa smo preizkusili tako zmogljivosti džipov kot tudi naše sposobnosti v globokem pesku, ko se vkoplješ, da ne vidiš koles, potem pa vklopiš vse kar imaš - 4x4, reduktor, gumb za pesek, prestaviš v prvo in gremo! Občutek imaš, kot da ima avto gosenice in ne gume, res fajn.

Druga izkušnja pa je vožnja po skalah, kamenju predvsem navzdol (pri tem so naše bejbe vzele dokumente, denar in medicinsko opremo ter izstopile). Na 1.700 m višine smo se morali spustiti za 400 m višinske razlike. Zlato pravilo pri taki vožnji je: »Bog ne daj, da stisneš sklopko, zavoro pa lahko samo pipneš!« Sicer se lahko posloviš, ker začne avto неконтроліровано drseti. Si lahko mislite, kako smo jih pobi poslušali po spustu! Dve pivi na dušek sva spila kar med pridigo! Gremo raj na bolj prijetne stvari.

Čudovito morje peska in kače

Namib desert velja za eno izmed najlepših puščav na svetu. Zaradi posebnih barv, predvsem zjutraj in zvečer, in visokih sipin je prava paša za oči in hvaležna tema fotografov s celega sveta. Posebno poglavje pa je osvajanje vrhov sipin - dva koraka naprej in enega nazaj. Pravi izziv za mišice, ki pa je na vrhu poplačan z res fantastičnim pogledom na to morje peska.

Zaradi prepovedi vožnje z avtomobili globlje v puščavo smo najeli štirikolesnike in se zapodili po sipinah. Res adrenalinsko, vendar tudi nevarno, tako da kakšen zlom ključnice ali reber ob padcu ni nobena posebnost. Mi smo jo z malo pameti in sreče odnesli brez dohtarjev. Na obali Atlantskega oceana živi največja kolonija tjulnov v Afriki. Po oceanah strokovnjakov jih je med 80 in 100 tisoč. Zaradi tega je v tem področju precej morskih psov in kopanje ni priporočljivo - pa še voda je mrzla, še sreča. Na kop-

nem pa prežijo na mladiče šakali in zalotili smo jih ravno pri kosilu. O smradu raje ne bi veliko pisal. Domačini pravijo, da njihove kače v naravi težko srečaš (imamo pa res srečo!). Če pa jo in te ugrizne, si lahko v velikih škripcih. Za vsak primer smo si jih šli pogledat v terarij in se поближе, prek stekla spoznali s črno mambo, kobro, puščavskim gadom. Pogovorili smo se tudi z strokov-

njakinjo, ki je tudi lastnica teh »domačih« živali. Med drugim je omenila, da ob ugrizu črne mambe nastopi smrt v petih minutah in da pomaga le, če si odsekaš ud, v katerega te je ugriznila - zelo vzpodbudna informacija, ni kaj. Tisto noč smo spali slabo, zelo slabo.

Prihodnjič: Ljudstvo Himbe in slapovi Epupe

Boris Potrč

Dobrodošli v Plešivcu!

O tem, da sedemnajsta novitev nekega dogodka pomeni tradicijo, res ne gre izgubljati besed! In raziskovalni tabori v Šaleški dolini so res prava tradicija. Tabor enajsto leto zapored organizira Inštitut za ekološke raziskave ERiCo Velenje, pod pokroviteljstvom Zavoda RS za zaposlovanje ter ob pomoči številnih drugih organizacij in posameznikov.

Kot je v navadi, se vsaki dve leti tabor seli na novo prizorišče. Letos je bil prvič v vasi Plešivec v Mestni občini Velenje, kjer so raziskovalcem prenočitvene in kulinarčne storitve nudili v Gostišču Volk, delovne prostore pa poleg gostišča tudi v podružnični osnovni šoli Mihe Pintarja Toleda.

In kaj se dogaja na taboru? Poleg spanja, obrokov in umivanja so tu še pomivanje, pometanje, pospravljanje, pomoč pri hišnih opravilih (ne se hecat...), raziskovanje, ustvarjanje, torej delo na terenu, v laboratoriju, za računalnikom, pri prijaznih domačinih, po grapah, njivah, gozdovih, v senci in na soncu, v avtu brez klime ter seveda še sto drugih stvari na sto mogočih in nemogočih krajih. Letos se je ustvarjalo v dveh bioloških skupinah (gobarski in metuljarski), kemijski, geološki, geografski, zgodovinski, glasbeni, likovni in novinarski delavnici.

Na taboru mladi in mentorji skupaj prebijajo veliko prijetnih ur in se, saj so se odločili del počitnic preživeti z nekoliko možganske telovadbe, tudi marsičesa naučijo. In vsi se imajo krasno. O tem so vedno znova prepričani po vsakem taboru!

16. 8. - Tabor se prične

V torek se je do 18. ure v gostišče Volk nagnetla pisana družina mentorjev in mladih raziskovalcev z vseh koncev Slovenije, ki so na raziskovalnem taboru skupaj preživeli teden dni. Po nastanitvi v bivalnih prostorih je sledila večerja, po njej pa t.i. spoznavni večer. Na vrsto je prišla razdelitev raziskovalcev po delovnih skupinah, pozdrav tabornega vodstva in pojasnjevanje taborskih pravil ter spoznavanje z mentorji.

Za pokušino so si vsi ogledali video prispevek z enega prejšnjih taborov. Da pa večera še ni bilo povsem konec, je bilo moč sklepati po zajetni torti ter še zajetnejšem šopku sončnic, ki ju je ob rojstnem

dnevu prejela v dar ena izmed mentoric. Ob zaključku večera so se še najbolje imeli mentorji, ki se za razliko od mladih raziskovalcev poznajo že s preteklih taborov. Izšla je tudi prva številka dnevnega taborskega časopisa z naslovom Plešivski kurirček.

17. 8. - Tradicionalni orientacijski lov za županovim pršutom

Mirno delovno dopoldne z muhasto turobnim, s tu in tam malo sonca, v glavnem pa po aprilu zgledujočim se vremenom. In obeti niso bili nič boljši. V popoldanskem delu urnika se je obetalo »vse sote«: orientacijski pohod, ki pomeni najmanj dve debeli uri hoje po obronkih Graške Gore, iskanje dobro skritih kontrolnih točk, kjer sodelujoče praviloma čakajo še igrice iz možganske telovadbe ter že omenjeno vreme te res lahko spravijo v obup. Moralo je vseeno dvignilo dejstvo, da se za dva pravilno posušena pršuta splača potruditi. Zemljevid v roke, nekaj napotkov vodje tabora Klemna in hajd v hosto »po poteh XIV. divizije...«.

Šest skupin jo je kar dobro rezalo navkreber in navzdol. Prav vse skupine so hitro našle štiri kontrolne točke. A o rezultatu sta odločala prav znanje in spretnost na posameznih točkah (vprašanja iz slovenske književnosti, logične uganke ter dokazovanje znanja iz NOB s prepevanjem partizanskih pesmi). Na zadnji točki jih je čakalo še streljanje z zračno puško in ob močnem vetru je bila to vse prej kot lahka naloga. Za zaključek pohoda je sledil še umik utrujenih raziskovalcev in nekaterih premraženih mentorjev z vetrovne Graške Gore nazaj v tabor. Pršut je čakal, dober tek ter uspešno delo na taboru pa je raziskovalcem zaželel župan Mestne občine Velenje. In rezultat: zmagala je skupina številka 6. Zvečer je izšla druga številka dnevnega taborskega časopisa »Plešivec Sun«, dan pa je zaključil taborni ogenj, z glasbenimi nadarjenosti, ki so popestrili večere na taboru.

18. 8. - En čisto navaden dan, med novinarji prve »žrtve«!

Četrtek je mineval v vsaj navidez čisto mirnem ozračju. Vsaka skupina je bila do vratu zaposlena z delom in utečeno taborsko dogajanje so dopolnjevale čedalje glasnejše govorice, da se Veliki Žbičelj že pripravlja na svoj prihod in da strašni taborski krst tudi letos BO!

Da govorice le niso plod domišljije, je potrdila tudi Taborska Tiskovna Agencija (TATA), ki se je dokopala do prvih podatkov o kraju njegovega bivanja, in za zvečer obljubila izčrpnjšo video reportažo. Novinarji so se odpravili na Žbičeljevo. Popoldan se je prevesil v večer, že pri večerji pa se je šušljalo o »veliki tragediji«. Večerke novice so to le potrdile in zbranim predočile kruto realnost: da z Velikim Žbičljem ni dobro češenj zobati in ga motiti pri popoldanskem počitku. To je izkusil član novinarske skupine, ki je pri opravljanju svojega poslanstva postal prva žrtev; od njega so ostali le »suh in štumfi ter kupček obglodanih kosti«! Zvečer je izšel dnevni časopis Plešivskaja Pravda. Sledil je taborni ogenj s kitaro, tamburico in frajtonerco.

19. 8. - Do krsta manj kot ... minut!

Ob 17.01 se je začel sloviti taborski krst. »Ob 16.45 bodite zbrani na tem prostoru, ure, nakit in očala dajte dol, oblečeno in obuto imejte nekaj, česar ni škoda, ker boste po krstu itak vse morali vreči stran, taborske majice so svete in prepovedane,« se je pri kosilu smejal vodja tabora, ki so mu modro pritrdjevali izkušeni mentorji in nekateri »ne več sveže pečeni« (beri lanski) udeleženci.

Ja, šlo je zares. Natančno ob napovedani uri so pridrveli biriči in njihov vodja ter se drli na ves glas. Po krajšem spoznavanju okolice je sledil težko pričakovani prihod njegove prevzvišenosti, Velikega Žbičelja in njegovih pomočnikov Humarjevih polbratov (v alpinističnih čeladah). Okusnih podrobnosti o krstu na tem mestu ne bi več omenjali, dostopne so v dnevnem taborskem časopisju, vsi novopečeni taboriščniki pa so bili iskreno veseli, da je tudi to za njimi. Omamljene od zveličavnosti so njihove

ve brbončice le počasi zaslutile, da se po krstu obe ta okusna večerja, saj se je v kotlu že celo popoldne počasi cmaril srnin golaž. Za posladek nam je prva gobarka tabora Samar (mentorica biologov – go-barjev) privoščila tudi okusno gobovo juho. Vsi smo preživeli, krst in juho!

20. 8. - Športne aktivnosti; vreme naj gre

Da tabor ni samo raziskovalno delo, vedo udeleženci že od nekdaj. Je tudi druženje, zabava in sprostitve. Seveda v času, ki je temu namenjen, to je ponavadi po kosilu, po večerji ali pa v času organiziranih taborskih aktivnosti. In prav ta organizacija je tabornemu vodstvu povzročala (dobesedno) sirove lase. Zaradi vremena, jasno! Ob napovedanemu športnem dnevu in pikniku so se nad Plešivec zgrnili črni oblaki, tudi napoved ni bila nič kaj vzpodbudna.

Ob najavljeni popoldanski uri je bilo vse pripravljeno za odbojkarški turnir, turnir v malem nogometu na mivki in nato še za tradicionalno tekmo med mentorji in mladimi raziskovalci ... a vreme se tudi tokrat ni pustilo zvesti. Po končanem odbojkarškem turnirju mešanih ekip je sledila večerja, po njej pa naliv. Taborno vodstvo je za tovrstne zaplete imelo pripravljeno rezervno varianto: turnir v namiznem nogometu in pikadu. O rezultatih ne bomo poročali, turnir pa je v celoti uspel. Ampak, vseeno ostaja grenak priokus; kdo je boljši, raziskovalci ali mentorji. Izide »The New Plešivec Times«. Mladiljubitelji znanstvene fantastike posnamejo novo epizodo Vojne zvezd (Krst Wars), novinarska skupina pa kot za šalo posname odlični videospot dueta Slon in sadež, z zgovornim naslovom Mati nas pretepa. Koga že? Zoisove štipendiste ...

21. 8. - Nedelja, čisto navaden Gospodov dan ...

... in maša za nekaj taboriščnikov, velika večina pa se jih kljub temu odpravi novim delovnim zmagam naproti. Količina terenskega dela se že pozna, še bolj pa število neprespanih uric, porabljenih predvsem za nočno trubadurstvo in večerna pomenko-

vanja. Zvečer je bila premiera filmčka in videospota, ki sta bila posneta prejšnji dan. Požela sta burno odobravanje občinstva (glej: www.eric.si/tabor2005). Že spet je izšel taborski časopis, tokrat »Il Corriere dell Plesivez«.

22. 8. - Rock & roll karaoke v diskoteki Volk

Zadnji delovni dan. Raziskovalne skupine so na vso moč hitele s svojim delom. Obiskale so še zadnje informatorje, pregledale še nepregledane dele Plešivca, Graške gore in okolice in si zabeležile marsikatero zanimivost ter si zapomnile še kakšen podatek - tudi za naslednje leto. Priprave za zaključno razstavo so bile v polnem teku, skupine so končale raziskave in izdelke, napisale poročila, uredile predstavitvene plakate, novinarji so pripravili Bilten, izšel je »Klajne Pleschivetz Cajtung«. Zvečer se je »zgodil« v diskoteki - spalnici gostišča Volk Rock & roll. Ansambel raziskovalca Jureta je s pomočjo

pevske razgretih udeležencev pripravil »live« karaoke. Nekateri udeleženci sploh niso spali, noč se je prevesila v dan.

23. 8. - Čustvena razrvanost ob koncu tabora

Izšla je zadnja številka taborskega časopisa Plešivski Glas, ki je postregla z zelo resnimi razmišljanji članov novinarske skupine o različnih družbenih tematikah (že skoraj z esei). Na zaključku, ki je bil prvič popoldan in prvič med tednom, se je znašlo veliko staršev in gostov. Po obveznih govorih in programu pa ob koncu veliko solza. In obljub, da se naslednje leto spet vidimo. Tabor se je zapisal s posebnostmi, kot so: najbolj deževen tabor, najmanjši po številu udeležencev zadnje desetletje (kapacitete), prijetno domač, neproblematičen, lep, deževen, nepozaben ... skratka, nekaj posebnega.

Matjaž Šalej, Andrej Glinšek

Razstavljena števila Braneta Širce

Od 19. septembra so v razstavišču Barbara Premogovnika Velenje na ogled likovna dela **Braneta Širce**, letošnjega dobitnika glavne nagrade na 26. srečanju ex-tempore, posvečenemu dnevu rudarjev. Grand prix je prejel za delo Srečno (diptih).

Na tokratni razstavi, ki bo odprta do 17. oktobra, bomo obiskovalci lahko opazovali igro števil.

»Števila na tak ali drugačen način povezujejo naše življenje, veselje in sploh vse, kar se nam zgodi. Števila nam lahko razkrivajo temeljni red sveta, ki v njem vlada, ali pa stvarijo same. Odkrivanje temeljnega sveta je povezano z gradbo stvari in znanostjo, števila v stvareh samih pa nam dajejo tudi mistično lastnost in pomen stvari. Slike, ki jih ustvarjam, so odraz družbe, v kateri ži-

vim. Vsakdanjost je prenatrpana z vseprisotnostjo števil, ki nas na vseh nivojih obkrožajo in ogrožajo, tudi sami smo le števila v nepredstavljenih bazah podatkov. Kljub temu da se ob njih počutimo ogroženi, pa nas v enaki meri še vedno fascinirajo in privlačijo,« je v spremno brošuro zapisal Brane Širca, slikar, ki je leta 2003 diplomiral pri prof. Darku Slavcu in prof. dr. Tanji Mastnak na Visoki strokovni šoli za risanje in slikanje v Ljubljani, kjer je tudi doma.

Od leta 2000 je sodeloval na veliko samostojnih in skupinskih razstavah slik, fotografij ter v likovnih kolonijah in delavnicah doma in v tujini.

Visoki porazi spodnesli Kostanjška

Na Rudarjevo klop seda tretjič v desetih letih in je torej dober znanec tako uprave kluba kot tudi Rudarjevega občinstva.

»Ko smo se junija prijavi za tekmovanje v prvi ligi, smo se dobro zavedali, s kakšno ekipo in kakšnim proračunom gremo vanjo,« je na novinarski konferenci 14. septembra povedal predsednik NK Rudar **Janko Lukner**.

»V nekaj mesecih se je pokazalo, da igralci lahko hodijo v službo in hkrati igrajo nogomet.

Visoki porazi so, seveda, zelo stresno delovali tako na upravo, igralce kot tudi občinstvo, vendar je hkrati treba povedati, da naša igra ni bila tako zelo slaba, kot so kazale številke.

A po zadnjem porazu s 5:0 proti Nafti iz Lendave smo vendarle sklenili potegniti sicer neljubo potezo – zamenjati trenerja.

Razmišljanje uprave je bilo, da ga poiščejo v Sloveniji in med bližnjimi nogometnimi strokovnjaki in nato se je uprava soglasno od-

ločila, da je to Borut Jarc. Eden od argumentov zanj je tudi ta, da uprava verjame, da je s svojim znanjem in izkušnjami iz sedanje Rudarjeve ekipe sposoben potegniti vse pozitivno in preusmeriti poraze v zmage.

Upravni odbor je tudi sklenil, da bodo Dragu Kostanjšku, ki je Rudarjeve nogometaše vodil zadnji dve leti in pol, ponudili delo v klubu, pri treniranju mlajših ekip, s čimer ima Kostanjšek precej izkušenj.

Borut Jarc je pred težko nalogo. Najprej to, da mora potegniti moštvo iz krize, poleg tega pa je pristal na pogoj, da mora boljše rezultate dosegati z enako ekipo, kot je igrala sedaj, saj na okrepitve ni računati.

Borut Jarc: »Do Rudarja gojim posebne simpatije, saj mi je v moji trenerski karieri prvi omogočil vodenje svoje članske ekipe v prvoligaškem tekmovanju.

Nekaj igralcev že poznam, dvakrat sem letos v času priprav

Borut Jarc, znova pri Rudarju

gledal igro Rudarja in prepričan sem, da so igralci sposobni več, kot kaže trenutna pozicija na lestvici. Delo bo, seveda, vse prej kot lahko, ker pa imam veliko izkušenj in sem že reševal podobne razmere, se naporov ne bojim. Prav gotovo lahko iz Rudarja naredimo stabilnega prvoligaša.»

Diana Janežič

Nekaj zaporednih visokih porazov NK Rudar in njegovo zadnje mesto na lestvici 1. SNL Simobil je komaj po 7. krogu povzročilo zamenjavo trenerja. Namesto Draga Kostanjška bo odslej na trenerski klopi sedel Borut Jarc.

Rudarski muzej v Zabukovici se širi

Lani avgusta so ob krajevnem prazniku v Zabukovici odprli rudarski muzej, letos pa so razstavljeni rudarski opremi, pripomočkom in orodju v prostorih turističnega društva dodali še muzejske eksponate na prostem. Uredili so simbolični lesen rudarski rov, postavili voziček s premogom, naš upokojeni sodelavec, ki sedaj kipari, Vinko Kovačec pa jim je podaril leseno skulpturo z motivi štirih rudarjev.

Slovesnost so poleg številnih domačinov spremljali zabukoviška godba na pihala in rudarji v stanovskih uniformah, med katerimi so bili tudi kameradi iz Velenja, s katerimi se Zabukovčani redno srečujejo in tako ohranjajo stike.

Športno društvo vabi...

Plesni tečaj

27. september

Ljubitelji plesa, vabljeni v začetni in nadaljevalni plesni tečaj pod strokovnim vodstvom plesne šole Devžej.

Tečaj se bo **pričel 27. septembra**, zajema 8 vadb in traja 2 šolski uri /90 minut/.

Cena tečaja je **6.000 SIT na osebo**.

Začetni tečaj bo potekal v avli OŠ Šalek ob torkih od 19. do 20.30 ure, nadaljevalni pa v gasilskem domu Šalek ob sredah od 20. do 21.30 ure.

Športno-aktivni oddih na morju

Umag – Sol Stella Maris od 7. do 9. 10.

CENA 9.900 SIT vključuje: 2 x polpenzion v restavraciji, turistično takso, prijavo, čiščenje, uporabo športnih objektov (odbojka, streljanje s puško in lokom, balinanje, pikado, hokej na travi, tenis igrišča v Sol Stella Marisu).

OPOMBA: lastni prevoz

NAMESTITEV v apartmajih od 14. ure dalje. Apartmaji so eden poleg drugega in po izbiri. Velikost apartmajev je od 2 do 6 oseb, opremljeni so s sat TV, kuhinjo, hladilnikom, posodo, posteljnino in brisačami.

Plačilo v dveh mesečnih obrokih. Prijave zbiramo pri športnem društvu do zasedbe mest.

15. teniški turnir

sobota, 1. oktober

15. tradicionalni turnir posameznikov in posameznic za prehodni pokal Premogovnika Velenje v soboto, 1. oktobra, na igriščih TRC Jezero se bo začel za moške ob 9. uri, za ženske ob 10. uri.

Prijavite se lahko 15 minut pred tekmovanjem. Žrebanje bo pred pričetkom tekmovanja.

Na tekmovanju bo postavljenih 8 nosilcev, določenih glede na dosežene rezultate iz lanskega leta. Vsak tekmovalac tekmuje na lastno odgovornost.

Rezultati teniške lige za moške

Letošnje tekmovanje v moški teniški ligi se je začelo 4. maja, trajalo pa s prekinitvami zaradi slabega vremena in počitnic vse do 7. septembra.

V ligi je tekmovalo 10 ekip, ki so se na končno lestvico takole uvrstile:

1. Strokovne službe, 16 točk, 2. Transport, 14 točk, 3. HTZ IP 1, 14 točk, 4. Proizvodnja 2, 12 točk, 5. Proizvodnja 1, 8 točk, 6. Priprave, 8 točk, 7. Klasirnica, 8 točk, 8. Zračenje Izobraževanje, 6 točk, 9. HTZ IP 2, 2 točki, 10. ESD, 2 točki.

2. letne športne igre HSE

Premogovniške ekipe znova nepremagljive

27. avgusta so v Novi Gorici potekale 2. letne športne igre Holdinga Slovenskih elektrarn, ki so se jih udeležile tudi ekipe iz Premogovnika Velenje.

Naši športniki so najuspešnejši udeleženci iger, kajti do sedaj so zmagali na vseh, tako na prvih igrah, ki smo jih gostili lani v TRC Jezero, prav tako so bili najboljši na 1. zimskih igrah HSE v Mariboru, in tudi v Novi Gorici so odločno premagali vse udeležence.

Tekmovanja so potekala v malem nogometu, pikadu, streljanju z zračno puško, odbojki na mivki, kegljanju, tenisu, košarki in badmintonu.

Ekipe Premogovnika Velenje so osvojile kar 6 prvih mest, in sicer v malem nogometu, streljanju pri moških in ženskah, odbojki na mivki, tenisu in bad-

mintonu. V metanju pikada smo bili drugi, v košarki tretji in v kegljanju četrti.

Skupno so ekipe Premogovnika zbrale 60 točk, na drugo mesto so se uvrstili tekmovalci iz Dravskih elektrarn z 51. točkami, tretji so bili tekmovalci TE Šoštanj s 50. točkami, nato pa še tekmovalci gostiteljev Soških elektrarn Nova Gorica, Savskih elektrarn Ljubljana, Holdinga Slovenskih elektrarn ter TE Brestanica.

Srečanje je bilo zanimivo, zabavno in dinamično, gostitelji pa so poskrbeli tudi za bogato kulinarčno ponudbo, tako da bodo 2. letne športne igre Holdinga Slovenskih elektrarn našim udeležencem ostale v zelo lepem spominu.

Diana Janežič, foto Damjan Žibert

Razpored telovadnic za sezono 2005 – 2006

DAN	URA	KRAJ	PANOGE	OBRAT
Ponedeljek	16.30 – 19.30	ŠCV - nova telovadnica	Rokomet, odbojka, nogomet	Za zaposlene PS PV
	17.00 – 19.00	TEŠ	Kegljanje	Za zaposlene PS PV
	19.15 – 20.15	ŠRZ Rdeča dvorana	Aerobika	Za članice ŠD
	20.00 – 21.30	OŠ Šalek	Badminton	Za člane ŠD
Torek	18.00 – 20.00	OŠ Šalek	Badminton	Za člane ŠD
	18.00 – 19.30	Vinska Gora	Košarka, nogomet	Za zaposlene PS PV
	18.15 – 20.15	OŠ Pesje	Odbojka moški	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 21.00	Rdeča dvorana	Namizni tenis	Za člane ŠD
	18.00 – 19.00	Bela dvorana	Fitnes - moški	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.00	Bela dvorana	Fitnes – ženske	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.30	OŠ Dobrna	Košarka, odbojka, nogomet,	Za člane ŠD
Sreda	17.00 – 19.00	ŠCV - nova telovadnica	Nogomet	Za zaposlene PS PV
	18.30 – 20.00	OŠ Šalek	Odbojka ženske	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.00	Glasbena šola	Aerobika	Za članice ŠD
	19.30 – 21.00	OŠ Gorica	Odbojka	Za zaposlene PS PV
	18.00 – 20.00	Topolšica	Odbojka - moški	Za zaposlene PS PV
Četrtek	17.00 – 19.00	SD Mrož - bivši TO	Streljanje	Za člane ŠD
	19.30 – 21.00	OŠ Gustav Šilih	Rekreacija ženske	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.30	ŠCV - stara telovadnica	Košarka	Reševalci
	19.15 – 20.15	Rdeča dvorana	Aerobika	Za članice ŠD
	19.30 – 20.30	OŠ Bratov Letonja	Košarka	Za člane ŠD
Petek	18.00 – 21.00	OŠ Paški Kozjak	Košarka, odbojka	Za člane ŠD
	19.30 – 21.30	ŠCV - stara telovadnica	Organizirana vadba	Za zaposlene PS PV
	19.30 – 21.30	OŠ Livada	Košarka	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 21.00	Rdeča dvorana	Plezanje	Za člane ŠD

Urnik velja od 1. 10. 2005 do 30. 4. 2006.

Vsak se rekreira na lastno odgovornost!

TURISTIČNA
AGENCIJA

Melka Marič

vodja agencije

Tel.: 03 897 32 80

Fax.: 03 897 32 81

Gsm: 051 380 539

melka.marič@gost.si

»POČITNICE PO POČITNICAH«

Vikend paketi na obali...

FIESA – Hotel Barbara 3* 16.720 SIT

ANKARAN – TN Adria Convent 3* 17.800 SIT

RABAC – Hotel Castor / Pollux 3* 11.980 SIT

RABAC – Hotel Lanterna 4* 12.980 SIT

MEDULIN – Hotel Arcus 3* 13.800 SIT

PULA – Hotel Pula 3* 12.300 SIT

PETRČANE – Hotel Pinija 4* 15.400 SIT idr.

...ter v zdraviliščih...

ZDRAVILIŠČE RADENCI – Hotel Radin 4* 19.800 SIT

TERME 3000 – Penzion Sever 3* 12.990 SIT

TERME 3000 – Hotel Vivat 3* 18.900 SIT

TERME LENDAVA – Lipov gaj 3* 13.980 SIT idr.

Posebna ponudba za »KROMPIRJEVE POČITNICE«!

»LAHKIH NOG NAKROG«

GARDALAND 1., 8., 31.10. (1 dan) 9.600 SIT

PARIZ 14., 29. 10. (3 dni) 88.900 SIT

BUDIMPEŠTA 29.10. (2 dni) 16.000 SIT

BEOGRAD & NOVI SAD 29.10. (3 dni) 27.900 SIT

SILVESTROVANJE V BEOGRADU 30.12. (3 dni) 28.900 SIT idr.

Posebne ponudbe za zaključene skupine!

VELIKO JE POTI, A LE ENA JE PRAVA!

TURISTIČNA AGENCIJA GOST

Rudarska cesta 6, 3320 VELENJE

Telefon: 897 32 80

TURISTIČNA
AGENCIJA

Melka Marič

vodja agencije

Tel.: 03 897 32 80

Fax.: 03 897 32 81

Gsm: 051 380 539

melka.marič@gost.si

Ponujamo vam

GSM telefonske aparate, mobi pakete, brezvrične telefonske aparate Siemens, Panasonic, dodatno opremo za GSM,... po izredno ugodnih cenah. Nudimo vam tudi **prenosnike Acer**.

Pri nas lahko kupite razne telefonske aparate iz Mobitelovih prodajnih akcij in opremo ter sklenete novo naročniško razmerje ali podaljšate obstoječa naročniška razmerja.

37.990 SIT

SIEMENS CX70

29.990 SIT

SIEMENS CX65

11.990 SIT

SIEMENS GIGASET A140

13.990 SIT

PANASONIC KX-TCD440

14.990 SIT

MOŽNOST
PROSTOROČNEGA
TELEFONIRANJA

PLANTRONICS M2500

12.990 SIT

DVD +/- RW
NEC 3540 (DL) OEM

Nudimo vam celoten video nadzorni sistem s visoko kvalitetnimi kamerami za vaš dom (nadzor otroških sob, vhod v prostore...), nadzor poslovnih prostorov in vam s tem zagotovimo višjo stopnjo varnosti za nizko ceno.

Zaposlenim v poslovnem sistemu Premogovnika Velenje omogočamo obročno plačilo preko osebnih dohodkov.

PRI NAS SE ZA VSAKOGAR NAJDE NEKAJ, ZATO NAS ČIMPREJ OBIŠČITE!

Nahajamo se v poslovnih prostorih na Preloški 1 (poleg Esotecha).

Lahko nas tudi pokličete na telefonsko številko 899-64-02 ali interno 6402.

Zahvala

Ob smrti mojega brata
Romana Grobelnika
se zahvaljujem sindikatomu
SPESS in podjetja ter sodelavcem
za darovano cvetje,
sveče in izrečena sožalja.

Ivan Grobelnik,
Priprave

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta
Jožeta Krka
se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sindikatu SPES za darovane sveče, denarno pomoč in izrečena sožalja.

Zdenka Orter z družino

Zahvala

Ob smrti mojega očeta
Martina Potočnika
se zahvaljujem sodelavcem
Priprav Pesje in sindikatu
za denarno pomoč, darovane
sveče in izrečena sožalja.

Martin Potočnik z družino

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očeta
Borisa Dolanca, dipl. inž. rudarstva,
se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sveče.
Zahvala velja kolektivu Premogovnika Velenje, stanovskim kolegom za številno udeležbo, častno stanovsko stražo in zaigrane žalostinke.
Še posebna zahvala govorniku dr. Francu Žerdinu, dipl. inž. rudarstva, za besede slovesa. S tem ste dokazali, da se ga spominjate in da ste spremljali njegovo življenjsko ter zlasti poklicno pot.
Še enkrat vsem iskrena hvala.

Hčerki Alenka in Ksenija z družinama

Tema festivala

Pravljica

MARINSEK & MARINSEK

Velenje, 25. september - 1. oktober 2005

Osrednje prizorišče festivala | **TRC Jezero**, Velenje

| www.pikinfestival.org |

*ZP Medobčinska Zveza
MS Prijateljev
Mladine Velenje*

Organizatorji festivala:

KNJIŽNICA VELENJE
Enota Prireditve

Generalni sponzor 16. Pikinega festivala

Napišite gesli iz križanke na dopisnico in jo do 14. oktobra pošljite na naslov: Uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje.

1. Unikatni stenski koledar

2. Majica T-shirt s potiskom po želji
3. Sestavljanka puzzle A4

[illegible]

Nagrade bodo prejeli po pošti. Čestitamo!

NOVA DVOSEDEŽNICA ROČKA NA GOLTEH

golte slovenija